YENİ İMAMHATİP MÜFREDATIYLA BİREBİR UYUMLU

ADIM ADIM ARAPÇA DİLBİLGİSİ

NURTEKİN NAZMİ METİN

Cümle İ'rapları

Kalıp Cümleler

"Sıra sizde" Çözümlü Testler

Konu Anlatımı

Ünite Sonu Değerlendirmeler

mektep

MEKTEP YAYINLARI

Genel Yayın Yönetmeni

Fatih GÜNEŞ

Hazırlayan

Nurtekin Nazmi METİN

Grafik-Tasarım

Nurtekin Nazmi METİN

Resimleyen

Nurtekin Nazmi METİN

Kapak Tasarım

Akın ÖZTÜRK

ISBN:978-605-5067-

Kültür ve Turizm Bakanlığı

Sertifika No:19545

Basım Yeri ve Yılı:

MİLSAN A.Ş. 2016

Mektep Yayınları İletişim:

Akşemsettin Mah. Kınalızade sok. No: 15/A Fatih/ İSTANBUL

Tel: 02125316995 - 02125316996

www.mektepyayinlari.com.tr - mektepyayinlari@hotmail.com

بسم الله الرحمان الرحيم

ÖNSÖZ

Bu kitap, özelde İmam Hatip Liseleri, genelde Arapça okutan tüm Fen ve Anadolu ve Sosyal Bilimler Liselerinde okuyan öğrencilerimizin ders kitaplarında işlenen dilbilgisi konularını kendi kendilerine öğrenebilmeleri için hazırlanmıştır. Bu amaçla ders kitabında işlenen dilbilgisi konuları düzeye uygun, akıcı ve anlaşılır bir üslupla anlatılmış, konunun sonunda anlama sorularına yer verilerek öğrencilerimizin öğrendiklerini test etmeleri ve kitaptan azami faydalanmaları hedeflenmiştir.

Bu kitabı hazırlarken desteklerini esirgemeyen değerli eşim, çocuklarım, arkadaşlarım ve öğrencilerime kalbî şükranlarımı sunarım.

Gayret bizden, yardım Rabbimiz' dendir.

NURTEKİN NAZMİ METİN
nurtekinmetin@hotmail.com

MALATYA-2016

İÇİNDEKİLER

İSİMLERDE BELİRLİLİK-BELİRSİZLİK

Arapçada isimler belirlilik yönünden marife ve nekre diye iki kısma ayrılır.

MARİFE - NEKRE

Marife, belirli bir varlığı gösteren isimdir. Nekre ise belirli olmayan, belirsiz bir varlığı gösteren isimdir. Türkçemizde marife ve nekre kavramları olmadığı için öğrencilerimizin bu konuyu anlamaları zor olabilir. Ancak İngilizcede "The book" Arapçada اَلْكِتَابُ (kitap), " a book " ise كِتَابٌ (bir kitap) demektir. Şu halde genellikle başına(ال) harfleri getirilen isimler belirlilik kazanırken marife / belirli diye, başına(ال) harfleri getirilmeyen isimler ise belirsiz / nekre diye adlandırılmaktadır.

Nekre isimlerin son harfinin harekesinin tenvin olduğu, marife isimlerin son harfinin harekesinin tek olduğu(tenvin olmadığı) unutulmamalıdır.

Özel isimlerin (فَاطِمَةُ ، مُحَمَّدٌ), zamirlerin (هُوَ ، هِيَ) işaret isimlerinin (هَذَا ، هَذِهِ) marife kabul edilir.

NİSBET YA'SI (MENSUBİYET)

Arapçada isimlerin sonuna eklenen, eklendiği isme aitlik anlamı katan şeddeli ya harfidir. (يّ) Sonunda nisbet ya'sı bulunan isimlere ism-i mensub denir. Müennes olan ism-i mensubların sonunda kapalı (ة) bulunur.

Örnekleri inceleyiniz. (تُرْكِيٌّ - تُرْكِيَّةٌ)

İSM-İ MENSUB'UN YAPILIŞI

İsmin sonunda bulunan ötre esreye çevrilir. İsmin sonuna (يّ) harfi getirilir. Örnekleri inceleyiniz.

اَلصِّينُ	فَرَنْسَا	إِسْطَانْبُولُ	اَلْجَزَائِرُ	مِصْرُ	رُوسْيَا
Çin	Fransa	İstanbul	Cezair	Mısır	Rusya

اَلصِّينِيُّ	فَرَنْسِيٌّ	إِسْطَانْبُولِيٌّ	اَلْجَزَائِرِيُّ	مِصْرِيٌّ	رُوسِيٌّ
Çinli	Fransız	İstanbullu	Cezairli	Mısırlı	Rus

İsim (ة) ile bitiyorsa bu harf atılarak (يّ) harfi getirilir. مَكَّةُ - مَكِّيٌّ

İsim (ا) ile bitiyorsa bu harf atılarak (يّ) harfi getirilir. بِرِيطَانْيَا - بِرِيطَانِيٌّ

SIRA SİZDE Aşağıdaki isimlerden ism-i mensub yapınız.

أُرْدُنِيٌّ	أُرْدُن	مَرْسِينِيٌّ	مَرْسِين	لِيبِيٌّ	لِيبْيَا

İSİMLERDE ERİLLİK-DİŞİLLİK

Arapçada isimler cinsiyet yönünden müzekker/eril, müennes/dişil diye iki kısma ayrılır.

MÜZEKKER / ERİL

Müzekker isimler, fizyolojik olarak erkek olan ve mecazen yani dilbilgisel olarak eril kabul edilen isimler diye iki bölümde değerlendirilir.

مُدَرِّسٌ (öğretmen), رَجُلٌ (adam), طَبِيبٌ (doktor), وَلَدٌ (çocuk)

أَسَدٌ (aslan), حِصَانٌ (at), ثَوْرٌ (öküz), دِيكٌ (horoz), قِطٌّ (kedi)

gibi isimler **hakiki müzekker**dir.

قَلَمٌ (kalem), كِتَابٌ (kitap), بَابٌ (kapı), صَفٌّ (sınıf), بَيْتٌ (ev) gibi isimler

mecazi müzekker yani dilbilgisel olarak müzekker kabul edilen isimlerdir.

SIRA SİZDE

CÜMLELERDE GEÇEN HAKİKİ VE MECAZİ MÜZEKKERLERİ BELİRTELİM.

اَلْقِطُّ جَمِيلٌ Kedi güzeldir.	اَلْمُدَرِّسُ نَشِيطٌ Öğretmen aktiftir.
اَلْكِتَابُ مُفِيدٌ Kitap faydalıdır.	اَلرَّجُلُ قَوِيٌّ Adam güçlüdür.

اَلرَّجُلُ ، اَلْقِطُّ ، اَلْمُدَرِّسُ hakiki müzekker,

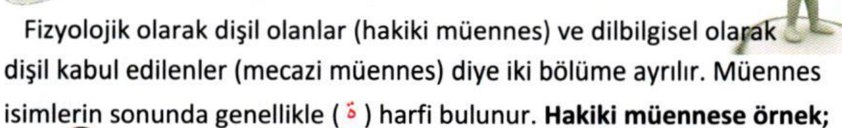
اَلْكِتَابُ mecazi müzekkerdir.

Bazı isimler sonlarına dişilik belirtisi olan (ة) almalarına rağmen dilbilgisi açısından hakiki müzekkerdir. طَلْحَةَ ، حَمْزَةَ ، خَلِيفَةَ gibi.

MÜENNES / DİŞİL

Fizyolojik olarak dişil olanlar (hakiki müennes) ve dilbilgisel olarak dişil kabul edilenler (mecazi müennes) diye iki bölüme ayrılır. Müennes isimlerin sonunda genellikle (ة) harfi bulunur. **Hakiki müennese örnek;**

مُدَرِّسَةٌ (Bayan öğretmen), مَرْأَةٌ (Kadın), طَبِيبَةٌ (Bayan doktor)

طَالِبَةٌ (öğrenci), بَقَرَةٌ (İnek), دَجَاجَةٌ (Tavuk) , خَالَةٌ (Teyze)

Bazı isimler sonlarına dişilik belirtisi olan (ة) almamasına rağmen dilbilgisi açısından hakiki müennestir.
أُمٌّ(Anne), بِنْتٌ(Kız), أُخْتٌ (Kız kardeş), زَيْنَبُ (Zeynep) gibi.

Mecazi müennese örnek;

نَافِذَةٌ (Pencere), مِرْآةٌ (Ayna), أُسْرَةٌ (Aile), سَاعَةٌ (Saat) , مَكْتَبَةٌ (Kütüphane)

حَقِيبَةٌ (Çanta), سَبُّورَةٌ (Yazı tahtası) , سَيَّارَةٌ (Araba), مَدْرَسَةٌ (Okul)

Arapçada bazı isimler vardır ki, herhangi bir müenneslik belirtisi taşımadığı halde Arap dilbilimciler tarafından müennes sayılmışlardır. Vücudumuzdaki çift organlar, cehennem isimleri, içerisine bir şey doldurulan eşyalar bu grupta sayılabilirler. Bunlara semai müennes denir.

يَدٌ (El), عَيْنٌ (Göz) , جَهَنَّمُ (Cehennem), كُوبٌ (Bardak) gibi.

BAZI NİTELEME SIFATLARI / ZITLAR

قَرِيبٌ مِنْ	كَثِيرٌ	غَنِيٌّ	وَاسِعٌ	بَارِدٌ
Yakın	Çok	Zengin	Geniş	Soğuk
بَعِيدٌ عَنْ	قَلِيلٌ	فَقِيرٌ	ضَيِّقٌ	حَارٌّ
Uzak	Az	Fakir	Dar	Sıcak

Varlıkları niteleyen / onların özelliklerini belirten kelimeler sıfattır.
Örneklerde verilen birbirinin zıttı olan sıfatları inceleyiniz.

Zıt sıfatların dişil olanlarının sonunda kapalı (ة) bulunur.

سَهْلَةٌ	ثَقِيلَةٌ	وَسِيخَةٌ	جَدِيدَةٌ	حُلْوَةٌ
Kolay	Ağır	Kirli/pis	Yeni	Tatlı
صَعْبَةٌ	خَفِيفَةٌ	نَظِيفَةٌ	قَدِيمَةٌ	مَالِحٌ
Zor	Hafif	Temiz	Eski	Tuzlu

İŞARET İSİMLERİ

Kişi ve nesneleri göstermek, onları işaret etmek için kullanılan kelimelerdir. Şimdi, Arapçada, yakınımızda ve uzağımızda bulunan varlıkları göstermek için kullandığımız işaret isimlerini görelim.

YAKIN VE UZAK İŞARET İSİMLERİ

ذَلِكَ هَذَا
هَذِهِ تِلْكَ

ÇOĞUL CEMİ	İKİL TESNİYE	TEKİL MÜFRET	YAKIN İŞARET İSİMLERİ
هَؤُلَاءِ	هَذَانِ / هَذَيْنِ	هَذَا	MÜZEKKER ERİL
Bunlar	Bu ikisi	Bu	
هَؤُلَاءِ	هَتَانِ / هَتَيْنِ	هَذِهِ	MÜENNES DİŞİL

İşaret isimlerinin, işaret edilen varlığın sayısına ve müzekker ya da müennes olmasına göre değiştiğini unutmayalım!

İşaret isimlerinin, bazıları günümüzde yaygın olarak kullanılmasa da Kur'an-ı Kerimde geçtiği için öğrencilerimizin istifadesine sunmayı uygun gördük.

ÇOĞUL CEMİ	İKİL TESNİYE	TEKİL MÜFRET	UZAK İŞARET İSİMLERİ
أُولَئِكَ	ذَانِكَ / ذَيْنِكَ	ذَلِكَ	MÜZEKKER ERİL
Şunlar	Şu ikisi	Şu	
أُولَئِكَ	تَانِكَ / تَيْنِكَ	تِلْكَ	MÜENNES DİŞİL

İşaret isimleri, Türkçede işaret sıfatları ve işaret zamirlerin karşılığı olarak kullanılır.

Genel kural olarak işaret isimlerinden sonra marife bir isim gelirse, bu işaret ismi Türkçedeki işaret sıfatı, nekre bir isim gelmişse işaret zamiri olarak kullanılmış demektir.

Arkadaşlar! İşaret isimlerinin **marife** (belirli) ve **mebni** (kalıplaşmış) olduğunu, ikil işaret isimlerinin cümlede ikil isimler gibi bulunduğunu unutmayalım.

İŞARET ZAMİRİ OLARAK KULLANIMI	İŞARET SIFATI OLARAK KULLANIMI
هَذَا وَلَدٌ ذَكِيٌّ.	هَذَا الْوَلَدُ ذَكِيٌّ.
Bu zeki bir çocuktur.	Bu çocuk zekidir.
هَذِهِ بِنْتٌ جَمِيلَةٌ	هَذِهِ الْبِنْتُ جَمِيلَةٌ.
Bu güzel bir kızdır.	Bu kız güzeldir.
ذَلِكَ كِتَابٌ قَدِيمٌ	ذَلِكَ الْكِتَابُ قَدِيمٌ
Bu eski bir kitaptır.	Bu kitap eskidir.
تِلْكَ حَقِيبَةٌ صَغِيرَةٌ	تِلْكَ الْحَقِيبَةُ صَغِيرَةٌ
Bu küçük bir çantadır.	Bu çanta küçüktür.

Örneklerden anlaşılacağı üzere cümlede önce işaret isimleri, sonra işaret olunan (muşarun ileyh) yazılır. İşaret ismi ile muşarun ileyh arasında tekil, ikil, çoğul, müzekker ve müennes uyumu vardır.

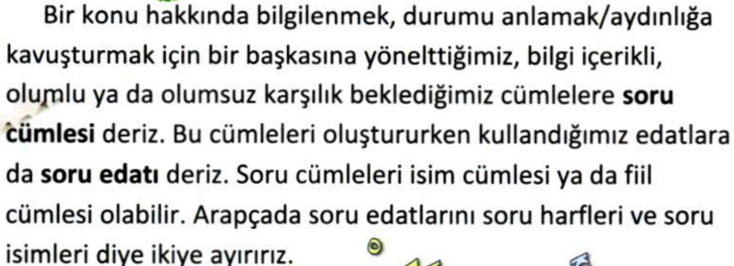
Mebni, kalıplaşmış, yani değişmeyen demektir. Mureb ise değişen demektir. Mebni olan işaret isimlerinin cümlede mahallen irap aldığı yani yerine kullanıldığı söylenir.

SORU EDATLARI

Bir konu hakkında bilgilenmek, durumu anlamak/aydınlığa kavuşturmak için bir başkasına yönelttiğimiz, bilgi içerikli, olumlu ya da olumsuz karşılık beklediğimiz cümlelere **soru cümlesi** deriz. Bu cümleleri oluştururken kullandığımız edatlara da **soru edatı** deriz. Soru cümleleri isim cümlesi ya da fiil cümlesi olabilir. Arapçada soru edatlarını soru harfleri ve soru isimleri diye ikiye ayırırız.

SORU HARFLERİ

هَلْ أَ

Cevabı نَعَمْ ya da لَا harfleri ile başlayan soru cümlelerinin başında kullanılan هَلْ ya da أَ harfleridir. Türkçeye "**mı, mi**" olarak tercüme edilirler.

İSİM CÜMLESİ	
أَ هِيَ مُدَرِّسَةٌ؟ O bir öğretmen mi?	هَلْ أَنْتَ طَالِبٌ؟ Sen bir öğrenci misin?
لَا، هِيَ طَبِيبَةٌ Hayır, o bir doktor	نَعَمْ، أَنَا طَالِبٌ Evet, ben öğrenciyim.

FİİL CÜMLESİ	
أَ كَتَبْتِ أَنْتِ الرِّسَالَةَ؟ Mektubu sen mi yazdın?	هَلْ ذَهَبْتَ إِلَي الْبَيْتِ؟ Eve gittin mi?
لَا، مَا كَتَبْتُ الرِّسَالَةَ Hayır, mektubu yazmadım.	نَعَمْ، ذَهَبْتُ إِلَي الْبَيْتِ Evet, eve gittim.

Sorulan soruda iki şeyden birinin tercih edilmesi isteniyorsa verilecek cevapta نَعَمْ ya da لَا harfleri olmadan cevap verilir.

FİİL CÜMLESİ	İSİM CÜMLESİ
أَ ذَهَبْتَ أَنْتَ أَمْ اَحْمَدُ؟ Sen mi gittin yoksa Ahmet mi?	"...أَ اَنْتُمْ اَعْلَمُ أَمِ اللهُ " Bakara:140 Deki: Siz mi iyi bilirsiniz yoksa Allah mı?
أَنَا ذَهَبْتُ Ben gittim.	"وَاللهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُور" Teğabün:4 Allah kalplerin özünü en iyi bilendir.

SORU İSİMLERİ

Cevabı evet ya da hayır olmayan, cümlede dilbilgisel rol alan yani isim cümlesinde mübteda ya da haber, fiil cümlelerinde fail ya da mef'ul olarak kullandığımız kelimelerdir. Cümle içinde hangi görevde kullanıldıklarını çoğu zaman verdiğimiz cevaptan yola çıkarak bulabiliriz. Soru isimleri şunlardır.

لِمَاذَا	أَيُّ	كَمْ	مَتَي	كَيْفَ	أَيْنَ	مَاذَا–مَا	مَنْ
Niçin	Hangi	Kaç	Ne zaman	Nasıl	Nerede	Ne	Kim

مَنْ هَذَا الرَّجُلُ ؟	مَاذَا قَرَأْتَ؟	كَيْفَ حَالُكَ؟
Bu adam kim? Ahmet.	Ne okudun? Hikaye okudum	Nasılsın? İyiyim.
هَذَا الرَّجُلُ اَحْمَدُ	قَرَأْتُ رِوَايَةً	اَلْحَمْدُلله بِخَيْرٍ

ADIM ADIM ARAPÇA DİLBİLGİSİ

BAZI ZAMAN BİLDİREN KELİMELER

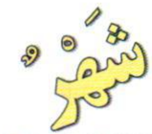

بَعْدَ قَلِيلٍ	بَعْدَ الصَّلَاةِ	بَعْدَ الظُّهْرِ	بَعْدَ
Az sonra	Namazdan sonra	Öğleden sonra	Sonra
قَبْلَ قَلِيلٍ	قَبْلَ النَّوْمِ	قَبْلَ الْأَكْلِ	قَبْلَ
Az önce	Uykudan önce	Yemekten önce	Önce

صَبَاحًا	مَسَاءً	مُنْتَصِفُ اللَّيْلِ	وَسَطُ اللَّيْلِ	اَلْيَوْم
Sabahleyin	Akşamleyin	Gece yarısı	Gece yarısı	Bugün
عَصْرًا	لَيْلًا	أَمْسِ	وَسَطُ النَّهَارِ	غَدًا
İkindi vakti	Geceleyin	Dün	Gün ortası	Yarın

يَكْتُبُ الرِّسَالَةَ بَعْدَ الظُّهْرِ	فَتَحَ الْبَابَ قَبْلَ قَلِيلٍ
Öğleden sonra mektubu yazıyor	Az önce kapıyı açtı.

FİİLLER

Fiillerin iş, hareket ve oluş bildiren, geçmiş, şimdiki, geniş ve gelecek gibi zamana bağlı kelimelerdir. Şimdi bu öğrendiklerimizi detaylandıralım.

MAZİ FİİL | MUZARİ FİİL | EMİR FİİL

MAZİ FİİL

Türkçeye di'li ya da miş'li geçmiş zamanla tercüme edilir. جَلَسَ التِّلْمِيذُ (Öğrenci oturdu), غَسَلَتْ فَاطِمَةُ يَدَهَا (Fatma elini yıkadı). Cümlelerdeki جَلَسَ ve غَسَلَتْ mazi fiillerdir. Mazi fiillerin sonunda bulunan تُمْ ، تُنَّ ، تَ ، تِ ، تُ ، تُمَا ، نَا gibi ekler, mazi fiilleri diğer kelime çeşitlerinden (isim, harf, muzari ve emir fiil) ayırt etmemizi sağlar. Mazi fiiller için çekimlenme sırasında sonlarındaki asıl (kök) harfleri değişmediğinden dolayı mebni yani kalıplaşmış denir.

SIRA SİZDE Cümlelerde geçen mazi fiilleri ve hangi gerekçeyle mazi fiil olduklarını belirtelim.

كَتَبْتُ رِسَالَةً طَوِيلَةً Uzun bir mektup yazdım.		ذَهَبْنَا إِلَي الْـمَدْرَسَةِ صَبَاحًا Sabahleyin okula gittik.	
كَتَبْتُ	تُ ekini alması	ذَهَبْنَا	نَا ekini alması

MUZARİ FİİL Türkçeye şimdiki zaman, geniş zaman ve nadiren de olsa gelecek zamanla tercüme edilir. Mûzari fiillerin başına gelen bazı edatlar mûzari fiilin sonunda hareke değişimi veya harf düşmesine neden olur. Bundan dolayı mûzari fiile mu'reb yani değişken denir.

Mûzari fiillerin başında اَتَيْنَ muzaraat harflerinden birisi bulunur. Bu harfler mazi fiiller ve isimlerin başında yer almaz.

SIRA SİZDE Cümlelerde geçen muzari fiilleri ve hangi gerekçeyle muzari fiil olduklarını belirtelim.

يُحِبُّ الْمُدَرِّسُ التَّلَامِيذَ Öğretmen öğrencileri seviyor.		اَشْرَبُ اللَّبَنَ Süt içiyorum.	
يُحِبُّ	Başına يَ ekini alması	اَشْرَبُ	Başına ا ekini alması

EMİR FİİL Bir işin olmasının veya yapılmasının istendiği fiillerdir. Emir fiil talep içerir. Emir fiil mebni (kalıplaşmış) dir.

اُكْتُبْ (yaz), اِشْرَبْ (iç), اُنْصُرْ (yardım et), اِفْتَحْ (aç), اِغْسِلْ (yıka)

ZAMİRLER

İsmin yerini tutan, ismin yerine kullanılan kelimelerdir. Arapçada bütün zamirler marife(belirli), aynı zamanda mebni(kalıplaşmış)dir. Cümle içinde dilbilgisel görev alırlar yani mübteda, haber, fail ya da mef'ul olabilirler. Şimdi zamirleri inceleyelim.

ZAMİRLER

MUNFASIL (AYRI) ZAMİRLER

MUTTASIL (BİTİŞİK) ZAMİRLER

MUNFASIL(AYRI) ZAMİRLER

Önlerindeki herhangi bir kelimeye bitişmeyip tek başlarına ayrı olarak yazılan zamirlerdir.

MERFU MUNFASIL KİŞİ ZAMİRLERİ

Cümlede özne olan kelimeler merfu olarak adlandırılır.

Merfu munfasıl (ayrı) zamirler cümle içinde özne olarak kullanıldıkları ve cümlede başka bir kelimeye bitişmedikleri için merfu diye adlandırılmıştır.

MERFU MUNFASIL ZAMİRLER VE CÜMLEDE KULLANIMI

* Merfu munfasıl zamirler cümlede genellikle mübteda olarak kullanılır.
* Kendinden sonra gelen isimle cinsiyet ve sayı yönünden uyum gösterir.
* İsme ya da fiile bitişmezler, bitişirse artık ayrı zamir diyemeyiz.
* هُنَّ ،هُمْ ،هُمَا zamirleri bir isme veya bir fiile bitişirse aynı şekilde yazılır. Bu durumda ayrı yazılmışsa munfasıl, bitişik yazılmışsa muttasıl zamir olarak işlem görür.

ÇOĞUL/CEMİ	İKİL/TESNİYE	TEKİL/MÜFRET	
هُمْ طُلَّابٌ Onlar öğrencilerdir.	هُمَا طَالِبَانِ O ikisi öğrencidir.	هُوَ طَالِبٌ O öğrencidir.	**3.KİŞİ MÜZEKKER**
هُنَّ طَالِبَاتٌ Onlar bayan öğrencilerdir.	هُمَا طَالِبَتَانِ O ikisi bayan öğrencidir.	هِيَ طَالِبَةٌ O bayan öğrencidir.	**3.KİŞİ MÜENNES**
أَنْتُمْ طُلَّابٌ Siz öğrencisiniz.	أَنْتُمَا طَالِبَانِ Siz ikiniz öğrencisiniz.	أَنْتَ طَالِبٌ Sen öğrencisin.	**2.KİŞİ MÜZEKKER**
أَنْتُنَّ طَالِبَاتٌ Siz bayan öğrencisiniz.	أَنْتُمَا طَالِبَتَانِ Siz ikiniz bayan öğrencisiniz.	أَنْتِ طَالِبَةٌ Sen bayan öğrencisin.	**2.KİŞİ MÜENNES**
نَحْنُ طُلَّابٌ/ طَالِبَاتٌ Biz öğrenciyiz.		أَنَا طَالِبٌ/ طَالِبَةٌ Ben öğrenciyim.	**1.KİŞİ**

Boşluklara uygun munfasıl zamirler yazınız.

SIRA SİZDE

.......مُسْلِمُونَ 1.......müslümandır	.......مَرْأَتَانِ 2....... kadındır.	.......رَجُلٌ 3.......adamdır.
.......غَنِيَّةٌ 4.........zengindir.	.......زَيْنَبَانِ 5........Zeynep'tir.	.......كَاتِبَاتٌ 6......sekreterlerdir.

ÇÖZÜM

1- Çoğul müzekker salim bir isim olduğu için هُمْ / أَنْتُمْ

2-İkil müennes bir isim olduğu için هُمَا / أَنْتُمَا

3-Tekil müzekker bir isim olduğu için هُوَ / أَنْتَ

4-Tekil müennes bir isim olduğu için هِيَ / أَنْتِ

5- İkil müennes bir isim olduğu için هُمَا / أَنْتُمَا

6- Çoğul müennes bir isim olduğu için هُنَّ / أَنْتُنَّ

MUTTASIL(BİTİŞİK) ZAMİRLER

İsim, fiil ve harflere bitiştirilerek yazılan zamirlerdir. Kullanıldığı yere göre merfu(özne), mansub(nesne) ve mecrur(tümleç) olan bitişik zamirler vardır.

MERFU MUTTASIL (BİTİŞİK)ZAMİRLER

Fiillere, çekimlenme esnasında bitişen zamirlerdir. Bu bitişen zamirler o fiilin öznesi(fail) olduğundan merfu muttasıl zamir diye adlandırılır. Şimdi sırasıyla fiil çeşitleri olan mazi, muzari ve emir fiillere bitişen merfu muttasıl zamirleri tanıyalım.

ÇOĞUL/CEMİ	İKİL/TESNİYE	TEKİL/MÜFRET	MAZİ FİİL
كَتَبُوا onlar yazdı	كَتَبَا o ikisi yazdı	كَتَبَ o yazdı	3.KİŞİ MÜZEKKER
كَتَبْنَ onlar yazdı	كَتَبَتَا o ikisi yazdı	كَتَبَتْ o yazdı	3.KİŞİ MÜENNES
كَتَبْتُمْ Siz yazdınız	كَتَبْتُمَا ikiniz yazdınız	كَتَبْتَ Sen yazdın	2.KİŞİ MÜZEKKER
كَتَبْتُنَّ Siz yazdınız	كَتَبْتُمَا ikiniz yazdınız	كَتَبْتِ Sen yazdın	2.KİŞİ MÜENNES
كَتَبْنَا Biz yazdık		كَتَبْتُ Ben yazdım	1.KİŞİ

Kırmızı renkli تُمْ ، نَا ، ا ، و ، نَ ، تُنَّ ، تُمَا ، تُ ، تِ ، تَ harfleri mazi fiillere bitişen merfu muttasıl zamirler o fiillerin faili (özne)sidir.

ÇOĞUL/CEMİ	İKİL/TESNİYE	TEKİL/MÜFRET	MUZARİ FİİL
يَكْتُبُونَ onlar yazıyor	يَكْتُبَانِ o ikisi yazıyor	يَكْتُبُ o yazıyor	3.KİŞİ MÜZEKKER
يَكْتُبْنَ onlar yazıyor	تَكْتُبَانِ o ikisi yazıyor	تَكْتُبُ o yazıyor	3.KİŞİ MÜENNES
تَكْتُبُونَ Siz yazıyorsunuz	تَكْتُبَانِ ikiniz yazıyorsunuz	تَكْتُبُ Sen yazıyorsun	2.KİŞİ MÜZEKKER
تَكْتُبْنَ Siz yazıyorsunuz	تَكْتُبَانِ ikiniz yazıyorsunuz	تَكْتُبِينَ Sen yazıyorsun	2.KİŞİ MÜENNES
نَكْتُبُ Biz yazıyoruz		أَكْتُبُ Ben yazıyorum	1.KİŞİ

Kırmızı renkli ي ، ن ، و ، ا harfleri muzari fiillere bitişen merfu muttasıl zamirler faildir.

ÇOĞUL/CEMİ	İKİL/TESNİYE	TEKİL/MÜFRET	EMİR FİİL
أُكْتُبُوا Siz yazınız	أُكْتُبَا ikiniz yazınız	أُكْتُبْ Sen yaz	2.KİŞİ MÜZEKKER
أُكْتُبْنَ Siz yazınız	أُكْتُبَا ikiniz yazınız	أُكْتُبِي Sen yaz	2.KİŞİ MÜENNES

Kırmızı renkli ي ، ن ، و ، ا harfleri emir fiillere bitişen merfu muttasıl zamirler faildir.

Ayetlerde ki merfu muttasıl (bitişik) zamirleri belirtelim.

SIRA SİZDE

"وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمِيعًا وَ لَا تَفَرَّقُوا..." (Al-i imran: 103)

"Toptan Allah'ın ipine (Kur'an'a) sarılın ayrılmayın"

"وَ لَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَ إِيَّاكُمْ" (İsra:31)

"Yoksulluk korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin! Onları ve sizi biz rızıklandırırız"

ÇÖZÜM

1-(Al-i imran: 103) (وَ اعْتَصِمُوا)(تَفَرَّقُوا) Kırmızı renkliler,

2-(İsra:31)(تَقْتُلُوا) Kırmızı renkli (و) merfu muttasıl zamirdir.

MANSUB MUTTASIL (BİTİŞİK)ZAMİRLER

Fiillere bitişen, fail (özne) değil de nesne (mansub) olan muttasıl zamirlerdir.

MAZİ FİİLLERE BİTİŞEN MANSUB MUTTASIL ZAMİRLERİN KULLANIMI

ÇOĞUL/ CEMİ	İKİL/ TESNİYE	TEKİL/ MÜFRET	MAZİ FİİL
كَتَبُوهُ onlar onu yazdı	كَتَبَاهُ o ikisi onu yazdı	كَتَبَهُ o onu yazdı	3.KİŞİ MÜZEKKER
كَتَبْنَهُ onlar onu yazdı	كَتَبَتَاهُ o ikisi onu yazdı	كَتَبَتْهُ o onu yazdı	3.KİŞİ MÜENNES

ÇOĞUL/ CEMİ	İKİL/ TESNİYE	TEKİL/ MÜFRET	MAZİ FİİL
كَتَبْتُمُوهُ ! Siz onu yazdınız	كَتَبْتُمَاهُ ikiniz onu yazdınız	كَتَبْتَهُ Sen onu yazdın	2.KİŞİ MÜZEKKER
كَتَبْتُنَّهُ Siz onu yazdınız	كَتَبْتُمَاهُ ikiniz onu yazdınız	كَتَبْتِهِ Sen onu yazdın	2.KİŞİ MÜENNES
كَتَبْنَاهُ Biz onu yazdık		كَتَبْتُهُ Ben onu yazdım	1.KİŞİ

MUZARİ FİİLLERE BİTİŞEN MANSUB MUTTASIL ZAMİRLERİN KULLANIMI

ÇOĞUL/ CEMİ	İKİL/ TESNİYE	TEKİL/ MÜFRET	MUZARİ FİİL
يَكْتُبُونَهُ onlar onu yazıyor	يَكْتُبَانِهِ ! o ikisi onu yazıyor	يَكْتُبُهُ o onu yazıyor	3.KİŞİ MÜZEKKER
يَكْتُبْنَهُ onlar onu yazıyor	تَكْتُبَانِهِ ! o ikisi onu yazıyor	تَكْتُبُهُ o onu yazıyor	3.KİŞİ MÜENNES
تَكْتُبُونَهُ Siz onu yazıyorsunuz	تَكْتُبَانِهِ ! ikiniz onu yazıyorsunuz	تَكْتُبُهُ Sen onu yazıyorsun	2.KİŞİ MÜZEKKER
تَكْتُبْنَهُ Siz onu yazıyorsunuz	تَكْتُبَانِهِ ! ikiniz onu yazıyorsunuz	تَكْتُبِينَهُ Sen onu yazıyorsun	2.KİŞİ MÜENNES

ÇOĞUL/ CEMİ	İKİL/ TESNİYE	TEKİL/ MÜFRET	MUZARİ FİİL
نَكْتُبُهُ Biz onu yazıyoruz		أَكْتُبُهُ Ben onu yazıyorum	1.KİŞİ

EMİR FİİLLERE BİTİŞEN MANSUB MUTTASIL ZAMİRLERİN KULLANIMI

ÇOĞUL/ CEMİ	İKİL/ TESNİYE	TEKİL/ MÜFRET	EMİR FİİL
أُكْتُبُوهُ Siz onu yazınız	أُكْتُبَاهُ ikiniz onu yazınız	أُكْتُبْهُ Sen onu yaz	2.KİŞİ MÜZEKKER
أُكْتُبْنَهُ Siz onu yazınız	أُكْتُبَاهُ ikiniz onu yazınız	أُكْتُبِيهِ Sen onu yaz	2.KİŞİ MÜENNES

SIRA SİZDE

Ayetlerde ki mansub muttasıl (bitişik) zamirleri belirtelim

" لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ " (Tevbe:25)

"Allah size pek çok savaş yerinde yardım etti, Huneyn' de de"

"إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ" (Kadir:1)

"Biz o Kur'an-ı Kadir gecesinde indirdik"

ÇÖZÜM

1- (Tevbe:25) نَصَرَكُمْ kırmızı olan mansub muttasıl zamirdir.

2-(Kadir:1) أَنْزَلْنَاهُ kırmızı olan mansub muttasıl zamirdir.

MECRUR MUTTASIL (BİTİŞİK)ZAMİRLER İYELİK ZAMİRLERİ

İsimlere bitişen, o ismin muzafun ileyhi olarak (mecrur) olan muttasıl zamirlerdir. İyelik zamirleri de denir. Muttasıl zamirler harf-i cerlere de bitişir. Bu durumda da yine mecrur olurlar.

İSME BİTİŞEN MECRUR MUTTASIL ZAMİRLERİN KULLANIMI

ÇOĞUL/ CEMİ	İKİL/ TESNİYE	TEKİL/ MÜFRET	İYELİK ZAMİRİ
كِتَابُـهُمْ Onların kitabı	كِتَابُـهُمَا O ikisinin kitabı	كِتَابُهُ Onun kitabı	3.KİŞİ MÜZEKKER
كِتَابُـهُنَّ Onların kitabı	كِتَابُـهُمَا O ikisinin kitabı	كِتَابُـهَا Onun kitabı	3.KİŞİ MÜENNES
كِتَابُـكُمْ Sizin kitabınız	كِتَابُـكُمَا ikinizin kitabı	كِتَابُـكَ Senin kitabın	2.KİŞİ MÜZEKKER
كِتَابُـكُنَّ Sizin kitabınız	كِتَابُـكُمَا ikinizin kitabı	كِتَابُـكِ Senin kitabın	2.KİŞİ MÜENNES
كِتَابُـنَا Bizim kitabımız		كِتَابِـي Benim kitabım	1.KİŞİ

" Onların kalplerinde hastalık vardır..."Bakara:10

SIRA SİZDE

Ayetlerde ki mecrur muttasıl (bitişik) zamirleri belirtelim.

"أَ لَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ" (Fil:1)

"Rabbinin fil sahiplerine neler yaptığını görmedin mi?"

"لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِيَ دِينِ" (Kafirun:6)

"Sizin dininiz size, benim dinim de banadır."

قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَاؤُكُمْ وَاَبْنَاؤُكُمْ وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ

"Deki (eğer) babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz... " (Tevbe:24)

ÇÖZÜM

1- (Fil:1) رَبُّكَ kırmızı olan mecrur muttasıl zamirdir.

2-(Kafirun:6) دِينُكُمْ kırmızı olan mecrur muttasıl zamirdir.

3-(Tevbe:24) اَبْنَاؤُكُمْ ، اِخْوَانُكُمْ ، اَزْوَاجُكُمْ ، عَشِيرَتُكُمْ

، اٰبَاؤُكُمْ kırmızı olanlar mecrur muttasıl zamirdir.

4-(Kafirun:6) لَكُمْ ، لِيَ Kırmızı olanlar mecrur muttasıl zamirlerdir, harf-i cerlere bitişerek mecrur olmuşlardır.

YÖN ZARFLARI/EDATLARI

عَلَي	تَحْتَ	فَوْقَ	خَلْفَ	أَمَامَ
Üstünde	Altında	Üzerinde	Arkasında	Önünde
قُدَّامَ	عِنْدَ	وَرَاءَ	بِجَانِب	قُرْبَ
Önünde	Yanında	Arkasında	Yanında	Yakınında

خَارِجَ	دَاخِلَ	مَعَ	وَسَطَ	بَيْنَ
Dışında	İçinde	Beraber	Ortasında	Arasında
جَنُوبَ	شِمَالَ	شَرْقَ	غَرْبَ	حَوْلَ
Güneyinde	Kuzeyinde	Doğusunda	Batısında	Etrafında
هُنَاكَ	نَحْوَ	خِلَالَ	يَسَارَ	يَمِينَ
Orada	e doğru	Boyunca	Solunda	Sağında

SAYI BAKIMINDAN İSİMLER

Arapçada isimler sayı bakımından üç kısma ayrılır. Tekil, ikil ve çoğul. Şimdi sırasıyla bu isimleri görelim.

TEKİL (MÜFRET) İSİMLER

Tek olan müzekker ve müennes varlıklara delalet eden isimlerdir. Örnek;

قَلَمٌ ، كِتَابٌ ، مَدْرَسَةٌ ، مُدَرِّسَةٌ ، مُدِيرٌ ، وَلَدٌ ، طَالِبَةٌ ، بَابٌ ، حَقِيبَةٌ

Şimdi bu isimlerden bazısının cümle içinde kullanımını inceleyelim.

اَلْـمَدْرَسَةُ كَبِيرَةٌ	هَذَا كِتَابٌ	هَذِهِ طَالِبَةٌ
Okul büyüktür.	Bu bir kitaptır.	Bu bir kız öğrencidir
ذَهَبْنَا إِلَى الْبَيْتِ	رَأَيْتُ الْـمُدَرِّسَةَ	فَتَحْتَ الْبَابَ
Eve gittik.	Öğretmeni gördüm.	Kapıyı açtın.

Cümlelerde kullanılan müfret (tekil) isimlerin son harflerinin harekelerinin farklı olduğunu görüyoruz. Bu durum, isimlerin cümle içerisindeki dilbilgisel görevleriyle ilgilidir. Şöyle de izah edebiliriz. Tekil isimler cümle içinde özne olarak kullanıldığında, son harflerinin harekesi damme / ötre, cümle içinde nesne olarak kullanıldığında fetha / üstün, tümleç olarak kullanıldığında ise kesre / esre ile harekelenir.

İsimlerin cümle içinde, özne olmuşsa merfu, nesne olmuşsa mansub, tümleç olmuşsa mecrur diye tanımlandığını unutmayalım.

İKİL (TESNİYE) İSİMLER

Türkçede kullanmadığımız ancak Arapçada aynı türden iki varlığı ifade etmek için kullanılan isimlere tesniye isim denir.

Tekil bir ismin sonuna (اَنِ) ya da (يْنِ) harfleri getirilerek ikil isim türetilir. İkil ismin sonundaki (نِ) harfi her zaman esre ile harekelidir.

Müzekker ikil isimlere örnek;

قَلَمَانِ ، قَلَمَيْنِ ، كِتَابَانِ ، كِتَابَيْنِ ، مُدِيرَانِ ، مُدِيرَيْنِ ، وَلَدَانِ ، وَلَدَيْنِ

Müfret müennes isimler ikil yapılırken sonlarında bulunan (ة) harfi, (ت) haline dönüşür.

Müennes ikil isimlere örnek;

مَدْرَسَتَانِ ، مَدْرَسَتَيْنِ ، طَالِبَتَانِ ، طَالِبَتَيْنِ ، حَقِيبَتَانِ ، حَقِيبَتَيْنِ

Şimdi ikil isimlerin cümle içinde kullanımını inceleyelim.

MECRUR / CER HALİ	MANSUB / NASB HALİ	MERFU / REF HALİ
سَلَّمْتُ عَلَي وَلَدَيْنِ İki çocuğa selam verdim	رَأَيْتُ وَلَدَيْنِ İki çocuğu gördüm.	ذَهَبَ وَلَدَانِ İki çocuk gitti.
سَلَّمْتُ عَلَي مُدَرِّسَتَيْنِ İki öğretmeni selamladım	رَأَيْتُ مُدَرِّسَتَيْنِ İki öğretmeni gördüm.	جَائَتْ مُدَرِّسَتَانِ İki öğretmen geldi.
كَتَبْتُ بِقَلَمَيْنِ İki kalemle yazdım.	اِشْتَرَيْتُ قَلَمَيْنِ İki kalem satın aldım.	اَلْقَلَمَانِ طَوِيلَانِ İki kalem uzundur.

ADIM ADIM ARAPÇA DİLBİLGİSİ

İkil isimlerin nasb ve cer hallerinde bir değişim olmayıp sonlarına (يْنِ) harflerini aldıklarını unutmayalım.

SIRA SİZDE

Cümlelerde geçen tekil ve ikil isimleri belirtelim.

اَلْبِنْتَانِ صَغِيرَتَانِ İki kız küçüktür.	آدَمُ وَ مُوسَي نَبِيَّانِ Adem ve Musa peygamberdir.
رَأَيْتُ طَالِبَيْنِ İki öğrenciyi gördüm.	لَقَبُ الرَّسُولِ اَلْأَمِينُ Peygamberin lakabı Emin.

لَقَبُ ، الرَّسُولِ ، اَلْأَمِينُ ، آدَمُ ، مُوسَي müfret, ،

طَالِبَيْنِ ، صَغِيرَتَانِ اَلْبِنْتَانِ، نَبِيَّانِ tesniye isimdir.

TEST

SORU-1: Aşağıdakilerden hangisi ikil isim <u>değildir</u>?

A- نَبِيَّانِ B- طَبِيبَيْنِ C- اَلطِّفْلَتَانِ D- صُورَةٌ E- أَحْمَدَيْنِ

SORU-2: Aşağıdakilerden hangisinde her iki isimde ikil isimdir?

A- جَدَّةٌ - جَدَّانِ B- بَابَيْنِ - طَبِيبٌ C- اَلْخَلِيفَةُ - اَلزَّوْجَةُ

D- رَجُلَانِ- أُسْرَةٌ E- أُسْرَتَانِ - مُدَرِّسَتَيْنِ

CEVAPLAR 1-D 2-E

SAYILAR

1-10 ARASI SAYILAR

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠

1'den 10'a kadar olan sayılara müfret sayılar denir.

1 VE 2 MÜFRET SAYILARI

Arapçada sayı önce sayılan sonra yazılır. 1 ve 2 sayılarında bu durum tam tersidir. Yani önce sayılan sonra sayı gelir. Örnekleri inceleyiniz.

İKİL MÜENNES	İKİL MÜZEKKER	TEKİL MÜENNES	TEKİL MÜZEKKER
مَدْرَسَتَانِ اِثْنَتَانِ	قَلَمَانِ اِثْنَانِ	مَدْرَسَةٌ وَاحِدَةٌ	قَلَمٌ وَاحِدٌ
İki okul	İki kalem	Bir okul	Bir kalem

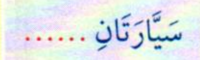

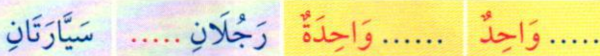
1 ve 2 sayıları kendinden önce gelen kelimenin sıfatı olur. Yani sayılan müzekker ise 1 ve 2 sayıları da müzekker, sayılan müennes ise 1 ve 2 sayıları da müennestir. Kısaca 1 ve 2 sayıları bir isimle kullanılırsa oluşan birliktelik bir sıfat tamlaması olur.

SIRA SİZDE — **BOŞLUKLARA PARANTEZ İÇİNDEN UYGUN KELİMELER YAZINIZ.**

Tekil ve ikil isimler sayı almasalar bile, nekre olduklarında 1 ve 2 anlamı taşırlar.

1- اِثْنَانِ 2- كِتَابٌ 3- حَقِيبَةٌ 4- اِثْنَتَانِ

..... وَاحِدٌ	...... وَاحِدَةٌ	..... رَجُلَانِ	...... سَيَّارَتَانِ

1 - اِثْنَانِ kelimesi ikil ve müzekker olduğu için رَجُلَانِ ile;

2 - كِتَابٌ kelimesi tekil ve müzekker olduğu için وَاحِدٌ ile;

3 - حَقِيبَةٌ kelimesi tekil ve müennes olduğu için وَاحِدَةٌ ile;

4 - اِثْنَتَانِ kelimesi ikil ve müennes olduğu için سَيَّارَتَانِ ile eşleşir.

3-10 ARASI SAYILAR

Eğer sayımız 3 ile 10 arasında ise (3 ve 10 dahil) şu kurallara uymak gerekir.

* 1 ve 2 sayılarının kullanımının aksine sayı önce, temyiz (sayılan) sonra yazılır.
* Temyiz (sayılan), çoğul ve mecrur olarak yazılır. Yani temyiz kırık çoğul ve cem-i müennes salim olarak gelirse esre harekeli, cem-i müzekker salim ise يِنَ harfleri ile yazılır.

* Sayı tenvin almaz.

* Sayı ile sayılan arasında cinsiyet yönünden uyum değil zıtlık olmalıdır. Yani temyiz (sayılan) müzekker ise sayı müennes, temyiz müennes ise sayı müzekker gelir. Örnekleri inceleyiniz.

MÜENNES KULLANIM		MÜZEKKER KULLANIM	
أَرْبَعُ طِفْلَاتٍ Dört kız çocuğu	ثَلَاثُ صُوَرٍ Üç resim	أَرْبَعَةُ كُتُبٍ Dört kitap	ثَلَاثَةُ أَقْلَامٍ Üç kalem
سِتُّ مُدُنٍ Altı şehir	خَمْسُ سُوَرٍ Beş sûre	سِتَّةُ أَبْوَابٍ Altı kapı	خَمْسَةُ أَكْوَابٍ Beş bardak
ثَمَانِ مُمَرِّضَاتٍ Sekiz hemşire	سَبْعُ طَبِيبَاتٍ Yedi bayan doktor	ثَمَانِيَةُ أَوْلَادٍ Sekiz çocuk	سَبْعَةُ رِجَالٍ Yedi adam
عَشْرُ حَافِلَاتٍ On otobüs	تِسْعُ سَيَّارَاتٍ Dokuz araba	عَشَرَةُ أَيَّامٍ On gün	تِسْعَةُ أَشْهُرٍ Dokuz ay

3 ile 10 arası sayıların temyizlerinin çoğul olacağını, hal böyleyken isimlerin çoğullarının nasıl yapıldığını hatırlamak için 19. sayfada öğrendiğimiz çoğullar konusuna bir daha göz atmanız önemlidir.

ARAPÇA İLİMDİR, NURDUR, BİLGİDİR.

SIRA SİZDE BOŞLUKLARA PARANTEZ İÇİNDEN UYGUN KELİMELER YAZINIZ.

1- بُيُوتٍ 2- طِفْلَاتٍ 3- سِتَّةٌ 4- سَبْعُ

......أَرْبَعُ	.....تِسْعَةُ	مُدُنٍ......	أَيَّامٍ.....

1 - بُيُوتٍ kelimesinin tekili بَيْتٌ müzekker olduğu için تِسْعَةُ بُيُوتٍ,

2 - طِفْلَاتٍ kelimesinin tekili طِفْلَةٌ müennes olduğu için أَرْبَعُ طِفْلَاتٍ,

3 - أَيَّامٍ kelimesinin tekili يَوْمٌ müzekker olduğu için سِتَّةُ أَيَّامٍ,

4 - مُدُنٍ kelimesinin tekili مَدِينَةٌ müennes olduğu için سَبْعُ مُدُنٍ gelir.

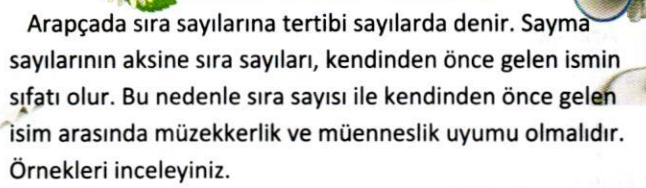
Çoğul isimlerin müzekker veya müennes oluşuna tekil haline bakılarak karar verilir. 4 numaralı örnekte مُدُنٍ kelimesinin tekili مَدِينَةٌ müennes olduğu için سَبْعُ مُدُنٍ şeklinde kullanılmıştır.

"ADALET MÜLKÜN TEMELİDİR" HZ. ÖMER

SIRA SAYILARI

Arapçada sıra sayılarına tertibi sayılarda denir. Sayma sayılarının aksine sıra sayıları, kendinden önce gelen ismin sıfatı olur. Bu nedenle sıra sayısı ile kendinden önce gelen isim arasında müzekkerlik ve müenneslik uyumu olmalıdır. Örnekleri inceleyiniz.

Türkçe	Müzekker	Müennes
Birinci öğrenci	الطَّالِبُ الْأَوَّلُ	الطَّالِبَةُ الْأُولَى
İkinci öğrenci	الطَّالِبُ الثَّانِي	الطَّالِبَةُ الثَّانِيَةُ
Üçüncü öğrenci	الطَّالِبُ الثَّالِثُ	الطَّالِبَةُ الثَّالِثَةُ
Dördüncü öğrenci	الطَّالِبُ الرَّابِعُ	الطَّالِبَةُ الرَّابِعَةُ
Beşinci öğrenci	الطَّالِبُ الْخَامِسُ	الطَّالِبَةُ الْخَامِسَةُ
Altıncı öğrenci	الطَّالِبُ السَّادِسُ	الطَّالِبَةُ السَّادِسَةُ
Yedinci öğrenci	الطَّالِبُ السَّابِعُ	الطَّالِبَةُ السَّابِعَةُ
Sekizinci öğrenci	الطَّالِبُ الثَّامِنُ	الطَّالِبَةُ الثَّامِنَةُ
Dokuzuncu öğrenci	الطَّالِبُ التَّاسِعُ	الطَّالِبَةُ التَّاسِعَةُ
Onuncu öğrenci	الطَّالِبُ الْعَاشِرُ	الطَّالِبَةُ الْعَاشِرَةُ

TAM SAATLER

Arapçada saatler sıra sayılarıyla ifade edilir. Sıfat tamlaması şeklinde kullandığımız saatleri yazarken önce saat kelimesi sonra sıra sayısı yer alır. اَلسَّاعَةُ kelimesi müennes olduğu için kullanacağımız sıra sayısının da müennes olması gerekir.

SAAT KAÇ?
كَمِ السَّاعَةُ؟

Saatin kaç olduğuna hızlı cevap vermek için 1'den 12'ye kadar olan sıra sayılarını ezberlememiz gerekir.

السَّاعَةُ الْوَاحِدَةُ

السَّاعَةُ الثَّانِيَةُ

السَّاعَةُ الثَّالِثَةُ

السَّاعَةُ الرَّابِعَةُ

السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ

السَّاعَةُ السَّادِسَةُ

السَّاعَةُ السَّابِعَةُ

السَّاعَةُ الثَّامِنَةُ

السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ

السَّاعَةُ الْعَاشِرَةُ

السَّاعَةُ الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ

السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ

RENKLER

أَخْضَرُ	أَسْوَدُ	أَصْفَرُ	أَحْمَرُ	أَزْرَقُ	أَبْيَضُ	MÜZEKKER
Yeşil	Siyah	Sarı	Kırmızı	Mavi	Beyaz	
خَضْرَاءُ	سَوْدَاءُ	صَفْرَاءُ	حَمْرَاءُ	زَرْقَاءُ	بَيْضَاءُ	MÜENNES

بُرْتُقَالِيٌّ	بُنِّيٌّ	بَنَفْسَجِيٌّ	رَمَادِيٌّ	وَرْدِيٌّ	لَازَوَرْدِيٌّ	MÜZEKKER
Turuncu	Kahve	Mor	Gri	Pembe	Lacivert	
بُرْتُقَالِيَّةٌ	بُنِّيَّةٌ	بَنَفْسَجِيَّةٌ	رَمَادِيَّةٌ	وَرْدِيَّةٌ	لَازَوَرْدِيَّةٌ	MÜENNES

İSİM TAMLAMASI (İZAFET TAMLAMASI)

Arapçada isim tamlaması muzaf (tamlanan) ve muzafun ileyh (tamlayan) olmak üzere iki bölümden oluşur.

İSİM TAMLAMASININ YAPILIŞI

Arapça isim tamlamasındaki öğelerin sıralaması Türkçe isim tamlamasının tersinedir. Kısaca vurgulanan öğe tamlamanın başında yer alır. Bir isim tamlaması yapılırken muzaf olacak kelimenin başındaki (ال) harfleri ya da sonunda bulunan tenvin kaldırılır.

Muzafun ileyh olacak kelime mecrur (tekil isimler için esre harekeli) yapılır. Örnekleri inceleyiniz.

كِتَابُ الْمُدَرِّسِ		دَفْتَرُ التِّلْمِيذِ		مُدِيرُ الشَّرِكَةِ		بَابُ الْبَيْتِ	
Muzafun ileyh	Muzaf	Muzafun ileyh	Muzaf	Muzafun ileyh	Muzaf	Muzafun ileyh	Muzaf
Öğretmenin kitabı		Öğrencinin defteri		Şirketin müdürü		Evin kapısı	

İsim tamlaması bir isim ve bir zamirle de yapılabilir.
Bu durumda zamirlerin son harekesi değişmez. Şöyle ki;

كِتَابُنَا	=	نَا	+	كِتَابٌ
Kitabımız				

قَلَمُهُ	=	هُ	+	قَلَمٌ
Onun kalemi				

بَيْتُ مُعَلِّمِي – مُدِيرُ مَدْرَسَتِنَا

Türkçede olduğu gibi Arapçada da birden fazla isimle zincirleme isim tamlaması yapılabilir.

Öğretmenimin evi — Okulumuzun müdürü

SIRA SİZDE

İsim tamlamalarının öğelerini belirtiniz.

نُورُ الدِّينِ Dinin nuru	حَقِيبَةُ الْبِنْتِ Kızın çantası
حَيَاةُ الرَّسُولِ Peygamberin hayatı	رَبُّـنَا Rabbimiz

ÇÖZÜM

حَيَاةُ ، رَبُّ ، نُورُ ، حَقِيبَةُ muzaf,

الرَّسُولِ ، نَا، الدِّينِ ، الْبِنْتِ muzafun ileyh'dir.

TEST

SORU-1: Hangisi isim tamlaması değildir?

A- نَافِذَةُ الْبَيْتِ
B- مَسْجِدُ الْـمَدِينَةِ
C- دَرْسُ الْـمُعَلِّمِ
D- اَلْبِنْتُ نَاجِحَةٌ
E- مَدْرَسَةُ الْـمُدِيرِ

SORU-2: "Annemin çantası" ifadesinin Arapçası hangisinde doğru verilmiştir?

A- حَقِيبَةُ أُمِّنَا
B- حَقِيبَةُ أُمِّي
C- حَقِيبَةٌ الأُمِّ
D- حَقِيبَةٌ أُمِّي
E- اَلْحَقِيبَةُ أُمِّي

SORU-3: "Çocuğun kitabı" ifadesinin Arapçası hangisinde doğru verilmiştir?

A- كِتَابٌ الْوَلَدِ
B- كِتَابٌ الْبِنْتِ
C- كِتَابُ الْبِنْتِ
D- كِتَابُ الْوَلَدِ
E- كِتَابُ التِّلْمِيذِ

CEVAP 1-D, 2-B, 3-D

SIFAT TAMLAMASI

Arapçada bir isimle bir sıfatın bir araya gelerek oluşturmuş olduğu tamlamadır.

SIFAT TAMLAMASININ YAPILIŞI

İsim tamlamasında olduğu gibi Arapça sıfat tamlamasında da öğelerin dizilişinde Türkçe sıfat tamlamasına göre bir zıtlık vardır. Kısaca Türkçemizde sıfat her zaman isimden önce gelirken Arapçada isim önce sıfat sonra yazılır. Sıfat ismi niteler. Arapça sıfat tamlamasında sıfat, nitelediği isme (mevsuf) dört konuda uyum göstermesi gerekir.

1- Sayı bakımından (Tekil – ikil – çoğul)
2- Cinsiyet yönünden (müzekker - müennes)
3- Belirlilik-belirsizlik yönünden (Marifelik - nekrelik)
4- İrab (son hareke) yönünden. Örnekleri inceleyiniz.

حَقِيبَةٌ جَمِيلَةٌ		اَلْبِنْتُ الصَّغِيرَةُ		طَالِبٌ مُجْتَهِدٌ		اَلْـمُدِيرُ الْجَدِيدُ	
sıfat	mevsuf	sıfat	mevsuf	sıfat	mevsuf	sıfat	mevsuf
Güzel bir çanta		Küçük kız		Çalışkan bir öğrenci		Yeni müdür	

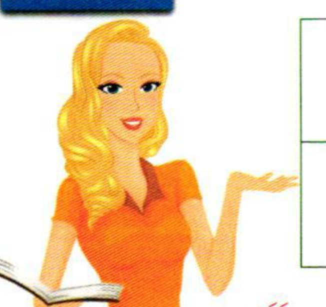

Nekre (belirsiz) kelimelerden sıfat tamlaması yapıldığında Türkçe anlamına "bir" kelimesini kattığını unutmayalım.

(أُمٌّ مَاهِرَةٌ) Becerikli bir anne

SIRA SİZDE Sıfat tamlamalarının öğelerini belirtiniz.

اَلْكِتَابُ الْـمُفِيدُ	قَلَمٌ طَوِيلٌ
Faydalı kitap	Uzun bir kalem
أَحْمَدُ الذَّكِيُّ	اَلْـمَدْرَسَةُ الْحَدِيثَةُ
Zeki Ahmet	Modern okul

ÇÖZÜM

أَحْمَدُ ، اَلْـمَدْرَسَةُ ، اَلْكِتَابُ ، قَلَمٌ isim(mevsuf),

الذَّكِيُّ ، الْحَدِيثَةُ ، الْـمُفِيدُ ، طَوِيلٌ sıfattır.

TEST

SORU-1: Hangisi sıfat tamlaması değildir?

A- فَاطِمَةُ الطَّوِيلَةُ
B- اَلْـمَسْجِدُ الْـكَبِيرُ
C- اَلدَّرْسُ الْجَدِيدُ
D- مُدَرِّسٌ نَشِيطٌ
E- مَدْرَسَةُ عَلِيٍّ

SORU-2: "Çalışkan kız" ifadesinin Arapçası hangisinde doğru verilmiştir?

A- اَلْبِنْتُ الْـمُجْتَهِدَةُ
B- اَلْبِنْتُ الْـمُجْتَهِدَةٌ
C- اَلْبِنْتُ مُجْتَهِدَةٌ
D- بِنْتٌ مُجْتَهِدَةٌ
E- بِنْتٌ الْـمُجْتَهِدَةُ

SORU-3: "Küçük bir ev" ifadesinin Arapçası hangisinde doğru verilmiştir?

A- اَلْبَيْتُ الصَّغِيرَةٌ
B- بَيْتٌ صَغِيرٌ
C- اَلْبَيْتُ الصَّغِيرَةُ
D- بَيْتٌ الصَّغِيرَةُ
E- اَلْبَيْتُ صَغِيرَةٌ

CEVAP 1-E, 2-A, 3-B

HARFİ CERLER

Tek başlarına anlamları olmayan, cümle içinde isimlerden önce, fiillerden sonra kullanılarak anlam kazanan yardımcı kelimelerdir. Fiillerden sonra kullanıldıklarında kazandıkları anlamları sözlükten öğreniriz. En yaygın kullanılan harf-i cerler on civarındadır.

HARF-İ CERLER VE ANLAMLARI					
بِ	مِنْ	إِلَي	عَنْ	عَلَي	فِي
E, a, ile, birlikte	Den, dan (yaklaşma)	E, a, e doğru	Den, dan, hakkında	Üzerine, üzerinde	De, da, içinde var
لِ	كَ	حَتَّي	مُنْذُ	تَ	وَ
İçin, e, a, nın	Gibi	E, a, kadar	Den beri, önce	Yemin bildirir	Yemin bildirir

Harf-i cerlerden sonra gelen isimler mecrur olur. Yani harf-i cerden sonra gelen tekil isimlerin son harflerinin harekesi esre olur.

اَلْـمَسْجِدُ بَعِيدٌ عَنِ الْبَيْتِ	اَلْـمُدَرِّسَةُ فِي الْـمَدْرَسَةِ
Cami evden uzaktadır.	Öğretmen okuldadır.

FİİL CÜMLELERİNDE OLUMSUZLUK

Arapçada fiillerden önce getirilen olumsuzluk edatları cümleyi olumsuz yapar. Mazi fiillerin başına (مَا) edatı, muzari fiillerin başına (مَا) ve (لَا) edatı getirilerek olumsuz yapılır. Örnekleri inceleyiniz.

مَا قَرَأَ الطَّالِبُ الْكِتَابَ	مَا ذَهَبَتْ فَاطِمَةُ إِلَي الْبَيْتِ	مَا شَرِبَ الطِّفْلُ اللَّبَنَ
Öğrenci kitabı okumadı.	Fatma eve gitmedi.	Çocuk süt içmedi.
مَا يَقْرَأُ الطَّالِبُ الْكِتَابَ	لَا تَذْهَبُ فَاطِمَةُ إِلَي الْبَيْتِ	لَا يشْرَبُ الطِّفْلُ اللَّبَنَ
Öğrenci kitab okumuyor	Fatma eve gitmez.	Çocuk süt içmez.

Mazi fiilin başına gelen مَا olumsuzluk edatıdır. İsmin önüne gelen مَا soru edatıdır. مَاكَتَبَ Yazmadı , مَااسْمُكَ؟ Adın ne?

مَا EDATI İLE OLUMSUZ YAPILAN CÜMLE ÖRNEKLERİ

OLUMSUZ CEVAP	OLUMLU CEVAP	SORU CÜMLESİ
لَا، مَا شَرِبْتُ الشَّايَ	نَعَمْ، شَرِبْتُ الشَّايَ	هَلْ شَرِبْتَ الشَّايَ؟
Hayır, çay içmedim.	Evet, çay içtim.	Çay içtin mi?
لَا، مَا أَكَلْتُ الْبَيْضَةَ	نَعَمْ، أَكَلْتُ الْبَيْضَةَ	هَلْ أَكَلْتَ الْبَيْضَةَ؟
Hayır, yumurta yemedim.	Evet, yumurta yedim.	Yumurta yedin mi?

SIRA SİZDE-1 Cümlelerden hangisinin anlamı **hatalı** verilmiştir?

A- مَا تَنْصُرَانِ Siz ikiniz yardım etmiyorsunuz. B- مَا أَكَلَتْ Yemedi.

C- مَا تَجْلِسَانِ Siz ikiniz oturmuyorsunuz. D- مَا ضَرَبْنَا Vurmadık.

E- مَا أَفْتَحُ Açmadım.

ÇÖZÜM E seçeneğinde verilen muzari fiil geçmiş zamanla tercüme edildiğinden hatalı eşleştirme yapılmıştır. Anlamı "açmıyorum" olmalıydı.

SIRA SİZDE-2 Cümlelerden hangisinin anlamı **hatalı** verilmiştir?

A- لَا نَكْتُبُ الرِّسَالَةَ Mektubu yazmayız.

B- لَا أَقْرَأُ هَذِهِ الْكُتُبَ Bu kitapları okumayacağım.

C- لَا تَشْرَبِينَ الشَّايَ Çay içmezsin.

D- أَحْمَدُ لَا يَتَنَاوَلُ الْخُبْزَ Ahmet ekmek yemez.

E- لَا تَذْهَبُونَ إِلَي السُّوقِ Çarşıya gitmiyorlar.

ÇÖZÜM

Muzari fiilin başına لَا gelirse geniş veya gelecek zamanla tercüme edilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

ÜNİTE SONU DEĞERLENDİRME - 1

SORU-1: مَا ضَرَبَ **ifadesinin Türkçe anlamı hangi seçenekte verilmiştir?**

A- Vurdu B- Vurmadı C- Vurmuyor D- Vuracak E- Vurmayacak

SORU-2: تَنَاوَلْتُ الْفَطُورَ مُبَكِّرًا **cümlesini olumsuz yapmak için hangi edata ihtiyaç duyarız?**

A- لَنْ B- لَا C- مَا D- لَمْ E- سَ

SORU-3: Aşağıdakilerden hangisi marifedir?

A- سَيَّارَةٌ B- مِنْ C- مَاذَا D- مُحَمَّدٌ E- كِتَابٌ

SORU-4: تُرْك **kelimesinin ism-i mensub hali hangisidir?**

A- تُرْكِيَا B- أَتْرَاكٌ C- تُرْكِيٌّ D- تُرْكَانٌ E- تُرْكُمَانٌ

SORU-5: Cümlelerin hangisinde hakiki müzekker bir isim kullanılmıştır?

A- اَلْبَابُ كَبِيرٌ B- اَلْبَيْتُ صَغِيرٌ C- اَلْمَدْرَسَةُ جَمِيلَةٌ

D- اَلْوَلَدُ ذَكِيٌّ E- اَلْعَيْنُ كَبِيرَةٌ

SORU-6: Cümlelerin hangisinde semai müennes bir isim kullanılmıştır?

A- اَلْكُوبُ مَكْسُورَةٌ B- اَلْبِنْتُ كَبِيرَةٌ C- اَلْجَدَّةُ مُشْفِقَةٌ

D- اَلسَّيَّارَةُ سَرِيعَةٌ E- اَلطَّبِيبُ مُخْلِصٌ

SORU-7: الْبِنْتَانِ صَغِيرَتَانِ ...... **Boşluğa hangi işaret ismi getirilmelidir?**

A- هَذِهِ B- هَذَانِ C- هَتَانِ D- هَؤُلَاءِ E- هَذَا

SORU-8: الطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ ...... **Boşluğa hangi işaret ismi getirilmelidir?**

A- هَذِهِ B- هَذَانِ C- هَتَانِ D- هَؤُلَاءِ E- هَذَا

SORU-9: ذَهَبْنَا اِلَي الْـمَدْرَسَةِ صَبَاحًا **Cümlesinde fail hangisidir?**

A- ذَهَبْنَا B- نَا C- اِلَي الْـمَدْرَسَةِ D- صَبَاحًا E- اِلَي

SORU-10: Aşağıdakilerden hangisi merfu munfasıl zamir değildir?

A- هُمَا B- أَنَا C- نَحْنُ D- أَنْتُنَّ E- نَا

SORU-11: اَلتِّلْمِيذَةُ كَتَبَتْهُ عَلَي السَّبُّورَةِ

Cümlesinde altı çizili kelime için hangisi doğrudur?

A- Merfu muttasıl zamir
B- Merfu munfasıl zamir
C- Mansub muttasıl zamir
D- Mansub munfasıl zamir
E- Mecrur muttasıl zamir

SORU-12: Yer zarfı – anlam eşleştirmesi hangisinde yanlış verilmiştir?

A- تَحْتَ (Altında) B- فَوْقَ (İçinde) C- قُرْبَ (Yakınında)

D- خَلْفَ (Arkasında) E- أَمَامَ (Önünde)

SORU-13: Aşağıdakilerden hangisi ikil bir isimdir?

A- بَنَاتٌ B- أَطِبَّاءُ C- بَيْتَيْنِ D- طِفْلَةٌ E- نَوَافِذُ

ÜNİTE DEĞERLENDİRME-1 ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1	B	2	C	3	D	4	C	5	D	6	A	7	C	8	E	9	B	10	E
11	C	12	B	13	C														

CEVAP-1: Mazi fiilin başına مَا edatı getirilince geçmiş zamanın olumsuzu ile tercüme edilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

CEVAP-2: تَنَاوَلْتُ fiili mazi fiildir. Başına مَا edatı getirilince olumsuz anlam kazanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

CEVAP-3: A ve E seçeneğinde nekre isimler vardır. B seçeneğinde harf-i cer, C seçeneğinde soru edatı vardır. Muhammed özel isimdir. Özel isimler de marife olduğundan doğru cevap D seçeneğidir.

CEVAP-4: İsm-i mensub isimlerin sonuna şeddeli ya harfi getirilerek yapılır. Doğru cevap C seçeneğidir.

CEVAP-5: A seçeneğinde mecazi müzekker, B ve C seçeneklerinde mecazi müennes, E seçeneğinde sema-i müennes bir isim kullanılmıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

CEVAP-6: B ve C seçeneklerinde hakiki müennes, D seçeneğinde mecazi müennes, E seçeneğinde hakiki müzekker bir isim kullanılmıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.

CEVAP-7: Boşluktan sonra ikil müennes bir isim geldiği için boşluğa ikil müennes işaret ismi yazılmalıdır. Doğru cevap C seçeneğidir.

CEVAP-8: Boşluktan sonra tekil müzekker bir isim geldiği için boşluğa tekil müzekker işaret ismi yazılmalıdır. Doğru cevap E seçeneğidir.

CEVAP-9: Cümlesinde fail fiile bitişik olarak geldiği için doğru cevap B seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-10: A, B, C, D seçeneklerinde verilen zamirler merfu munfasıl zamir, E seçeneğinde ise muttasıl zamir verilmiştir. Doğru cevap E seçeneğidir.

CEVAP-11: كَتَبْتُهُ fiilinin faili gizli özne هِيَ dir. Dolayısıyla altı çizili

zamirimiz meful olduğu ve bitişik yazıldığı için mansub muttasıl zamirdir. Doğru cevap C seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-12: فَوْقَ Üstünde demektir. Yanlış eşleştirme B seçeneğinde

verilmiştir.

CEVAP-13: A, B ve E seçeneklerinde kırık çoğul kelimeler, D seçeneğinde tekil bir isim verilmiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.

"İnsanların en hayırlısı insanlara en faydalı olan kimsedir."

Hadis-i Şerif

İSİM CÜMLESİ (TEKİL İSİMLERLE)

Türkçede yüklemi isim olan cümle isim cümlesidir. Arapçada isimle başlayan (isim grubundan kabul edilen işaret ismi, ism-i mevsul ve zamirlerde dahil) cümle isim cümlesidir. Kurallı bir isim cümlesi mübteda ve haberden oluşur.

2 ÜNİTE

İSİM CÜMLESİNİN ÖĞELERİ

فَاطِمَةُ مُجْتَهِدَةٌ Haber — Mübteda	هِيَ مُدَرِّسَةٌ Haber — Mübteda	هَذَا طَالِبٌ Haber — Mübteda	اَلْكِتَابُ مُفِيدٌ Haber — Mübteda
Fatma çalışkandır.	O öğretmendir.	Bu öğrencidir.	Kitap faydalıdır.

Mübteda, kendisiyle söze başlanılan kelimedir. İsim cümlesinin öznesidir. Haber ise isim cümlesinin yüklemidir. Mübteda ile haber arasında müzekker-müennes ve sayı bakımından (tekil, ikil, çoğul) uyum olmalıdır. Mübteda marife, haber ise nekredir. Mübteda ile haber merfudur. Yani Mübteda ile haber tekil isim oldukları zaman son harflerinin harekesi ötredir.

MÜBTEDA VE HABERİN YAPISI

Mübteda marife bir isim, özel isim, zamir, işaret ism-i, ism-i mevsul (ilgi zamiri) olabileceği gibi isim tamlaması ve sıfat tamlaması olarak da gelebilir. Örnekleri inceleyiniz.

اَلطَّالِبَةُ الْجَدِيدَةُ نَاجِحَةٌ haber — mübteda	مَدْرَسَةُ الطَّالِبِ كَبِيرَةٌ haber — mübteda
Yeni kız öğrenci başarılıdır.	Öğrencinin okulu büyüktür.

SIRA SİZDE Cümlelerde geçen mübteda ve haberleri belirtiniz.

هَذِهِ غَنِيَّةٌ	اَلْـمُهَنْدِسُ مَاهِرٌ
Bu zengindir.	Mühendis beceriklidir.
اَلسَّيَّارَةُ صَغِيرَةٌ	بَيْتُ مُحَمَّدٍ وَاسِعٌ
Araba küçüktür.	Muhammed'in evi geniştir.

ÇÖZÜM اَلْـمُهَنْدِسُ ، هَذِهِ ، بَيْتُ ، اَلسَّيَّارَةُ mübteda,

غَنِيَّةٌ، وَاسِعٌ ، صَغِيرَةٌ، مَاهِرٌ haberdir.

TEST

SORU-1: Cümlelerin hangisinde mübteda ve haber uyumu yoktur?

A- اَلنَّافِذَةُ كَبِيرٌ B- اَلْبَابُ طَوِيلٌ C- اَلْـمَكْتَبَةُ وَاسِعَةٌ

D- اَلْبِنْتُ ذَكِيَّةٌ E- اَلْـمُسْلِمُ مُخْلِصٌ

SORU-2: .... بَابُ الْبَيْتِ Boşluğu hangisi en uygun tamamlar?

A- كَبِيرَةٌ B- مُجْتَهِدٌ C- وَاسِعَتَانِ D- جَمِيلٌ E- اَلْـجَمِيلُ

SORU-3: .... هَذِهِ مَرْيَمُ، هِيَ Boşluk hangisi ile tamamlanamaz?

A- طَالِبَةٌ B- مُجْتَهِدَةٌ C- شَابَّةٌ D- مُدَرِّسَةٌ E- جَمِيلٌ

CEVAP: 1-A, 2-D, 3-E

OLUMLU GELECEK ZAMAN

Arapçada muzari fiilin başına سَ ya da سَوْفَ harfleri getirilirse, Türkçeye gelecek zamanla tercüme edilir. سَ harfi fiile, görece olarak yakın gelecek zaman, سَوْفَ harfi uzak gelecek zaman anlamı kazandırır. سَ fiile bitişik, سَوْفَ ayrı yazılır.

YAKIN GELECEK ZAMAN

ÇOĞUL	İKİL	TEKİL	MUZARİ FİİL
سَيَكْتُبُونَ	سَيَكْتُبَانِ	سَيَكْتُبُ	3.KİŞİ MÜZEKKER
Yazacaklar	İkisi yazacak	Yazacak	
سَيَكْتُبْنَ	سَتَكْتُبَانِ	سَتَكْتُبُ	3.KİŞİ MÜENNES
سَتَكْتُبُونَ	سَتَكْتُبَانِ	سَتَكْتُبُ	2.KİŞİ MÜZEKKER
Yazacaksınız	İkiniz yazacaksınız	Yazacaksın	
سَتَكْتُبْنَ	سَتَكْتُبَانِ	سَتَكْتُبِينَ	2.KİŞİ MÜENNES
سَنَكْتُبُ		سَأَكْتُبُ	1.KİŞİ MÜZEKKER MÜENNES ORTAK
Yazacağız		Yazacağım	

Muzari fiillerin sonuna bitişen kırmızı renkli harfler faildir. Altı çizili siygalarda ise (kip) fail (özne) gizlidir.

UZAK GELECEK ZAMAN

ÇOĞUL	İKİL	TEKİL	MUZARİ FİİL
سَوْفَ يَكْتُبُونَ Yazacaklar	سَوْفَ يَكْتُبَانِ İkisi yazacak	سَوْفَ يَكْتُبُ Yazacak	3.KİŞİ MÜZEKKER
سَوْفَ يَكْتُبْنَ	سَوْفَ تَكْتُبَانِ	سَوْفَ تَكْتُبُ	3.KİŞİ MÜENNES
سَوْفَ تَكْتُبُونَ Yazacaksınız	سَوْفَ تَكْتُبَانِ İkiniz yazacaksınız	سَوْفَ تَكْتُبُ Yazacaksın	2.KİŞİ MÜZEKKER
سَوْفَ تَكْتُبْنَ	سَوْفَ تَكْتُبَانِ	سَوْفَ تَكْتُبِينَ	2.KİŞİ MÜENNES
سَوْفَ نَكْتُبُ Yazacağız		سَوْفَ أَكْتُبُ Yazacağım	1.KİŞİ MÜZEKKER MÜENNES ORTAK

Muzari fiilin başına getirilen bu harfler fiilde herhangi bir değişiklik yapmadan çekimlenir. Başına سَوْفَ gelen muzari fiil yakında ya da ilerde diye tercüme edilir. Ayetleri inceleyiniz.

"كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ" (Tekasür: 3-4)

"Hayır! Yakında bileceksiniz, yine hayır; ilerde bileceksiniz"

"وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ" (Şuara:227)

"O zalimler yakında nasıl bir devrimle yıkılacaklarını görecekler"

ZAMAN BİLDİREN KELİMELER

اَلْيَوْمُ Bugün	غَدًا Yarın	أَمْسِ Dün	اَلصَّبَاحُ Sabah	اَلظُّهْرُ Öğlen	اَلْعَصْرُ İkindi	اَلْمَغْرِبُ Akşam
اَلْعِشَاءُ Yatsı	اَلنَّهَارُ Gündüz	اَللَّيْلُ Gece	اَلْأُسْبُوعُ Hafta	اَلشَّهْرُ Ay	اَلسَّنَةُ Yıl	اَلْقَرْنُ Yüz yıl
اَلشِّتَاءُ Kış	اَلْخَرِيفُ Sonbahar	اَلصَّيْفُ Yaz	اَلرَّبِيعُ İlkbahar	اَلْعَشَاءُ Akşam yemeği	اَلْغَدَاءُ Öğlen yemeği	اَلْفَطُورُ Kahvaltı

OLUMLU GELECEK ZAMANLA İLGİLİ ÖRNEK CÜMLELER

سَأَكْتُبُ رِسَالَةً لِصَدِيقِي فِي الْمَسَاءِ

Akşam arkadaşıma mektup yazacağım.

"وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَي"

"Rabbin sana verecek sen de razı olacaksın" (Duha:5)

سَيَشْرَبُ الْوَلَدُ الْحَلِيبَ

Çocuk süt içecek.

سَوْفَ تُسَافِرُ إِلَي بَلَدٍ عَرَبِيٍّ

Bir Arap ülkesine ilerde seyahat edeceksin.

NİDA EDATLARI-MÜNADA

Türkçede " Ey falan, beni dinle, bana kulak ver, size söyleyeceklerim var!..." gibi uzun cümleler yerine " Hey!, Ey! , Şişşşt! gibi nida (seslenme) edatlarına karşılık Arapçada muhatabın dikkatini çekmek için, yakın ve uzak için ayrı, müzekker ve müennes için ayrı olmak üzere nida edatları vardır.

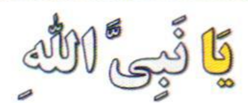
Münada Nida edatı

يَا اللهُ

Münada Nida edatı

Nida edatları aracılığıyla yapılan işleme nida, bu yolla seslenilen kişiye münada denir.

Sonu değişen (Mu'reb) münada ve sonu değişmeyen (mebni)/ kalıplaşmış münada diye iki çeşidi vardır.

NİDA EDATLARININ ÖZEL KULLANIMLARI

Nida edatlarından sonra gelen isimlerin sonlarındaki hareke değişimine dikkat ediniz.

يَا أُمِّي ـ أُمَّتِ	أَيُّهَا النَّاسُ	يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ
Anneciğim!	Ey İnsanlar!	Ey İnsan!
يَا أَبِي ـ أَبَتِ	اللَّهُمَّ ـ يَا رَبِّ	يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ
Babacığım!	Allahım!- Ya Rabbi!	Ey Nefis!

FİİL CÜMLESİ

İsimle başlayan cümlelerin isim cümlesi olduğunu biliyoruz. Fiille başlayan cümle ise fiil cümlesidir. Kurallı bir fiil cümlesinin olmazsa olmaz iki öğesi fiil ve faildir. Bazen duygu ve düşüncemizi anlatmak için nesne ya da tümlece karşılık gelen mef'ule ihtiyaç duyarız. Şu halde bir Arapça fiil cümlesinde dizilim fiil + fail + meful şeklindedir. Örnekleri inceleyiniz.

يَنْزِلُ الرَّجُلُ مِنَ الْحَافِلَةِ	نَامَتْ فَاطِمَةُ وَ خَدِيجَةُ
Adam otobüsten iniyor.	Fatma ve Hatice uyudu.

Fiil cümlesinde fiil ile fail arasında sadece müzekkerlik-müenneslik uyumu vardır. Fiil cümlesinde fail kaç kişi olursa olsun fiil tekil halde kullanılır.

Bir fiil cümlesinde mef'ulü önceye alırsak cümlemiz yine fiil cümlesidir. Ama fiil cümlesinde faili (özne) başa alırsak cümlemiz isimle başladığı için isim cümlesi olur. Örnekleri inceleyiniz.

ذَهَبَ الْـمُدِيرُ وَ الطَّالِبُ إِلَي الْـمَدْرَسَةِ	جَاءَ الطَّالِبُ
Müdür ve öğrenci okula gitti.	Öğrenci geldi
إِلَي الْـمَدْرَسَةِ ذَهَبَ الْـمُدِيرُ وَ الطَّالِبُ	الطَّالِبُ جَاءَ
Müdür ve öğrenci okula gitti.	Öğrenci geldi

Fiil cümlelerinde fail fiilden sonra gelir. Buna göre fail, fiilin çekimlenmesi sırasında fiile bitişik bir zamir olarak gelebildiği gibi gizli bir zamir veya açık bir isim olarak ta gelebilir. Örnekleri inceleyiniz.

رَكِبَ الْحَافِلَةَ. Gizli özne Fiil – Meful – Fail (هُوَ) Otobüse bindi.	غَسَلَتِ الْـمَلَابِسَ Gizli özne Fiil – Meful – Fail (هِيَ) Elbiseleri yıkadı.
رَكِبَ عَلِيٌّ الْحَافِلَةَ. Fiil – Fail – Meful Ali otobüse bindi.	غَسَلَتْ عَائِشَةُ الْـمَلَابِسَ Fiil – Fail – Meful Ayşe elbiseleri yıkadı.

SIRA SİZDE **Aşağıdaki cümlelerde failleri bulunuz.**

يَقْرَأُ الْكِتَابَ	شَرِبَتِ الْعَصِيرَ	فَتَحَ الْوَلَدُ الْبَابَ
1-Kitap okuyor.	2-Meyve suyu içti.	3-Çocuk kapıyı açtı.
يَكْتُبَانِ الْكِتَابَ	شَرِبَتَا الْعَصِيرَ	فَتَحَ الْوَلَدَانِ الْبَابَ
4-İkisi kitap yazıyor.	5-İkisi Meyve suyu içti.	6-İki çocuk kapıyı açtı.

1. cümlede fail gizli هُوَ dir. **2.** Cümlede fail gizli هِيَ dir. **3.** Cümlede fail açık bir isim olan الْوَلَدُ dir. **4.** Cümlede fail ا dir. **5.** Cümlede yine ا dir. **6.** Cümlede الْوَلَدَانِ dir.

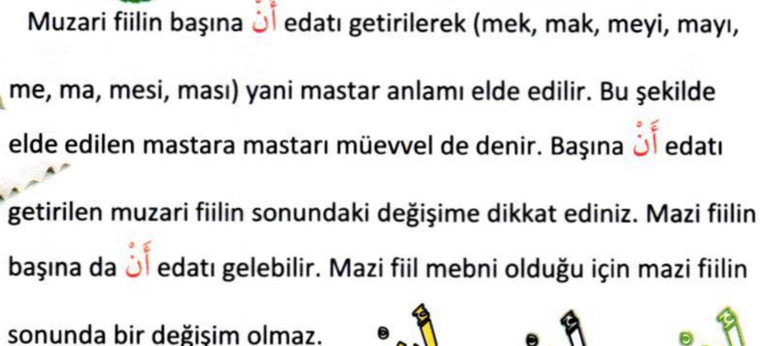
FİİL CÜMLELERİNDE SORU VE CEVAP ÖRNEKLERİ

CEVAP CÜMLESİ	SORU CÜMLESİ
حَسَنًا، سَأَجْلِسُ. Tamam (elbette), oturacağım.	لِمَاذَا لَا تَجْلِسُ مَكَانَكَ؟ Niçin yerine oturmuyorsun?
سَأَعُودُ بَعْدَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ Üç gün sonra döneceğim.	مَتَى سَتَعُودُ مِنَ السَّفَرِ؟ Yolculuktan ne zaman döneceksin?
كَتَبَ "إِشْتَاقْتُكَ كَثِيرًا" "Seni çok özledim" diye yazdı.	مَاذَا كَتَبَ وَالِدُكَ يَا أَحْمَدُ؟ Ahmet! Baban ne yazdı?
نَعَمْ، مُحَمَّدٌ يُحِبُّ صَدِيقَهُ Evet, seviyor.	هَلْ مُحَمَّدٌ يُحِبُّ صَدِيقَهُ؟ Muhammed arkadaşını seviyor mu?
لَا، مَا جَلَسَ عَلِيٌّ مَكَانَهُ Hayır, oturmadı.	هَلْ جَلَسَ عَلِيٌّ مَكَانَهُ؟ Ali yerine oturdu mu?
نَعَمْ، هَذِهِ زَيْنَبُ. Evet, bu Zeynep.	هَلْ هَذِهِ زَيْنَبُ؟ Bu Zeynep mi?
لَا، هَذَانِ يُوسُفُ وَعُمَرُ Hayır, bu ikisi Yusuf ve Ömer.	هَلْ هَذَانِ عَلِيٌّ وَ مُحَمَّدٌ ؟ Bu ikisi Ali ve Muhammed mi?

أَنْ İLE MASTAR YAPMA

Muzari fiilin başına أَنْ edatı getirilerek (mek, mak, meyi, mayı, me, ma, mesi, ması) yani mastar anlamı elde edilir. Bu şekilde elde edilen mastara mastarı müevvel de denir. Başına أَنْ edatı getirilen muzari fiilin sonundaki değişime dikkat ediniz. Mazi fiilin başına da أَنْ edatı gelebilir. Mazi fiil mebni olduğu için mazi fiilin sonunda bir değişim olmaz.

Tablo incelenirse; 5 yerde son harfin harekesi üstün, 7 yerde (efal-i hamse) nun harfi düşmüş, bayanların sayıca çok olduğu iki yerde bir değişim olmamıştır.

ÇOĞUL	İKİL	TEKİL	MUZARİ FİİL
أَنْ يَكْتُبُوا	أَنْ يَكْتُبَا	أَنْ يَكْتُبَ	3.KİŞİ MÜZEKKER
Onların yazması	İkisinin yazması	Onun yazması	
أَنْ يَكْتُبْنَ	أَنْ تَكْتُبَا	أَنْ تَكْتُبَ	3.KİŞİ MÜENNES
أَنْ تَكْتُبُوا	أَنْ تَكْتُبَا	أَنْ تَكْتُبَ	2.KİŞİ MÜZEKKER
Sizin yazmanız	İkinizin yazması	Senin yazman	
أَنْ تَكْتُبْنَ	أَنْ تَكْتُبَا	أَنْ تَكْتُبِي	2.KİŞİ MÜENNES
أَنْ نَكْتُبَ		أَنْ أَكْتُبَ	1.KİŞİ MÜZEKKER MÜENNES ORTAK
Bizim yazmamız		Benim yazmam	

ÖRNEK CÜMLELER

قَالَ الْـمُدِيرُ: "عَلَيْكُمْ أَنْ تَجْتَهِدُوا كَثِيرًا" Müdür: Çok çalışmanız gerekir dedi.	يَجِبُ عَلَيْنَا أَنْ نَقْرَأَ الْقُرْآنَ Kur'an okumamız gerekir.
أَنْتُمَا تُرِيدَانِ أَنْ تُسَافِرَا إِلَي آنْقَرَةَ Siz ikiniz Ankara'ya gitmek istiyorsunuz.	هَلْ يُمْكِنُ أَنْ تَفْتَحَ الْبَابَ؟ Kapıyı açabilir misin?

"أَ يُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا..."

"Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı?" (Hucurat: 12)

"وَلاَ يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللهُ..."

"Hiçbir kâtip Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan geri durmasın; (her şeyi olduğu gibi) yazsın..." (Bakara:282)

TEST

SORU-1: هَلْ تُرِيدُ أَنْ ...... الشَّايَ cümledeki boşluğa hangisi gelmelidir?

A- تَأْكُلَ　B- تَشْرَبُ　C- تَرْكَبَ　D- تَشْرَبَ　E- يَشْرَبَ

SORU-2: عَلَيْكَ ...... تَأْخُذَ سَيَّارَةَ أُجْرَةٍ

Cümledeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A- أَنْ　B- لَنْ　C- لِكَيْ　D- إِذَنْ　E- لَمْ

CEVAP: 1-D, 2-A

إِنَّ VE KARDEŞLERİ

Arapçada kelime çeşitlerinden olan harflerin kendi başlarına anlamları olmadığını, ancak isim ve fiillerle kullanıldığında anlam kazandıklarını, harflerin bir kısmının amil yani kendinden sonra gelen kelimenin hareke ya da harflerinde değişim yaptığını öğrenmiştik. (Bkz. Sy:9) إِنَّ ve kardeşleri amil harflerdendir.

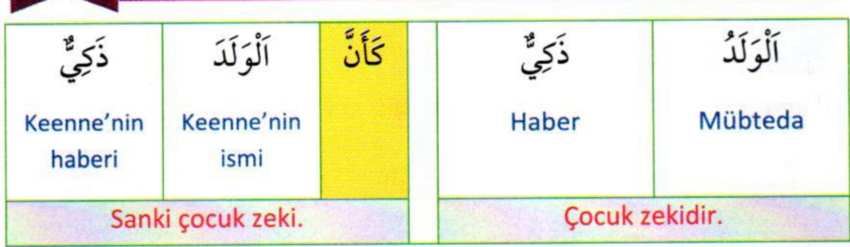

إِنَّ VE KARDEŞLERİNİN KULLANIMI

İkisi ikiz, aynı anne babanın altı kardeşi gibi adları farklı yaptıkları iş aynı olan edatlardır. Fiile benzeyen harfler de denir. İsim cümlelerinin başına gelirler. İsim cümlesinin öznesi olan mübteda, bu edatların ismi adını alıp mansub olur. İsim cümlesinin haberi de bu edatların haberi adını alıp merfu olur. Örnekleri inceleyiniz.

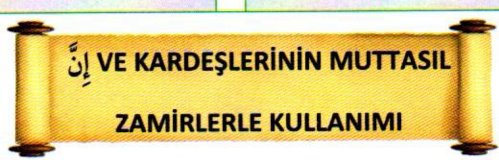
غَفُورٌ	اللهَ	إِنَّ
İnne'nin haberi	İnne'nin ismi	
Şüphesiz Allah bağışlayandır.		

غَفُورٌ	اَللهُ
Haber	Mübteda
Allah bağışlayandır.	

ذَكِيٌّ	اَلْوَلَدَ	كَأَنَّ
Keenne'nin haberi	Keenne'nin ismi	
Sanki çocuk zeki.		

ذَكِيٌّ	اَلْوَلَدُ
Haber	Mübteda
Çocuk zekidir.	

إِنَّ VE KARDEŞLERİNİN MUTTASIL ZAMİRLERLE KULLANIMI

غَنِيٌّ	إِنَّهُ
İnne'nin haberi	İnne'nin ismi
Şüphesiz o zengin/zengin gibi.	
مَرِيضَةٌ	كَأَنَّـهَا
Keenne'nin haberi	Keenne'nin ismi
Sanki o hasta/hasta gibi.	

غَنِيٌّ	هُوَ
Haber	Mübteda
O zengindir.	
مَرِيضَةٌ	اَلْبِنْتُ
Haber	Mübteda
Kız hastadır.	

سَرِيعَةٌ	لَعَلَّهَا
Lealle' nin haberi	Lealle' nin ismi
Belki o hızlıdır.	
مُجْتَهِدُونَ	لَكِنَّهُمْ
Lakinne'nin haberi	Lakinne'nin ismi
Fakat onlar çalışkan.	

سَرِيعَةٌ	اَلسَّيَّارَةُ
Haber	Mübteda
Araba hızlıdır.	
مُجْتَهِدُونَ	اَلطُّلَّابُ
Haber	Mübteda
Öğrenciler çalışkandır.	

TEST

SORU-1: .... إِنَّ الْوَلَدَ Boşluğa hangisi gelmelidir?

A- الصَّغِيرَةً B- صَغِيرًا C- الصَّغِيرَا D- صَغِيرَةً E- صَغِيرٌ

SORU-2: هِيَ نَاجِحَةٌ Altı çizili kelimenin yerine hangisi gelebilir?

A- إِنَّهُ B- إِنَّهُمْ C- إِنَّهُنَّ D- إِنَّهَا E- إِنَّنَا

SORU-3: نَحْنُ مُؤْمِنُونَ Altı çizili kelimenin yerine hangisi gelebilir?

A- إِنَّهُ B- إِنَّهُمْ C- إِنَّهُنَّ D- إِنَّهَا E- إِنَّنَا

CEVAP: 1-E, 2-D, 3-E

ÖRNEK CÜMLELER

<table>
<tr><td>لِأَنَّ أَحْمَدَ سَيَعُودُ بَعْدَ خَمْسَةِ أَيَّامٍ
Çünkü babam beş gün sonra dönecek.</td><td>إِنَّ أَبِي أَرْسَلَ إِلَيْهِ كِتَابًا
Babam ona bir kitap gönderdi.</td></tr>
<tr><td>"إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللهِ الْإِسْلَامُ"
“Allah katında din İslam’dır.”</td><td>إِنَّ الطَّالِبَ نَاجِحٌ
Şüphesiz öğrenci başarılıdır.</td></tr>
<tr><td colspan="2">إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ
“Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün peşi sıra gelip gitmesinde selim akıl sahipleri için elbette ibretler vardır” (Al-i İmran: 190)</td></tr>
</table>

كَانَ VE KARDEŞLERİ

(كَانَ) ve kardeşleri, isim cümlesinin önüne gelen, kendi özel anlamını cümleye katan, isim cümlesinin öğeleri üzerinde bazı şekilsel değişiklikler yapan fiillerdir. Şimdi bu fiillerden bazısını tanıyalım.

Oldu

Hala devam ediyor

Değildir

Oldu

Oldu

İdi / oldu

كَانَ ve kardeşleri, isim cümlesinin önüne gelince,

isim cümlesinin öğeleri olan mübtedayı kendisine isim, haberi de kendisine haber yapar. Kane ve kardeşlerinin ismi merfu, haberi mansubdur. Örnekleri inceleyiniz.

NAKIS FİİLDEN SONRA			İSİM CÜMLESİ	
وَاسِعًا	اَلشَّارِعُ	كَانَ	وَاسِعٌ	اَلشَّارِعُ
Kane'nin haberi	Kane'nin ismi	Nakıs fiil	Haber	Mübteda
Cadde geniş idi.			Cadde geniştir.	

NAKIS FİİLDEN SONRA			İSİM CÜMLESİ	
كَبِيرَةً	اَلْمَدْرَسَةُ	لَيْسَتْ	كَبِيرَةٌ	اَلْمَدْرَسَةُ
Leyse'nin haberi	Leyse'nin ismi	Nakıs fiil	Haber	Mübteda
Okul büyük değildir.			Okul büyüktür.	

كَانَ ve kardeşlerine nakıs fiilde denir. O nedenle mazi, muzari ve emir çekimleri vardır. Sadece لَيْسَ nin muzari ve emri gelmez. Ama mazi olarak çekimlenir.

كَانَ VE KARDEŞLERİ ÖRNEK CEKİMLERİ

ÇOĞUL	İKİL	TEKİL	MAZİ FİİL
لَيْسُوا	لَيْسَا	لَيْسَ	3.KİŞİ MÜZEKKER
لَسْنَ	لَيْسَتَا	لَيْسَتْ	3.KİŞİ MÜENNES
لَسْتُمْ	لَسْتُمَا	لَسْتَ	2.KİŞİ MÜZEKKER
لَسْتُنَّ	لَسْتُمَا	لَسْتِ	2.KİŞİ MÜENNES
لَسْنَا		لَسْتُ	1.KİŞİ ORTAK

ÇOĞUL	İKİL	TEKİL	MAZİ FİİL
كَانُوا	كَانَا	كَانَ	3.KİŞİ MÜZEKKER
كُنَّ	كَانَتَا	كَانَتْ	3.KİŞİ MÜENNES
كُنْتُمْ	كُنْتُمَا	كُنْتَ	2.KİŞİ MÜZEKKER
كُنْتُنَّ	كُنْتُمَا	كُنْتِ	2.KİŞİ MÜENNES
كُنَّا		كُنْتُ	1.KİŞİ ORTAK

Mazi fiiller çekimlenirken sona bitişen kırmızı renkli eklerin fail (özne) olduğunu daha önce öğrenmiştik. 3.kişi müzekker ve müennes siygalarında fail gizlidir.

كَانَ VE KARDEŞLERİ ÖRNEK CÜMLELER

NAKIS FİİLDEN SONRA	İSİM CÜMLESİ	EMİR	MUZARİ	MAZİ
كَانَ اَلْوَلَدُ طَوِيلًا Çocuk uzun idi.	اَلْوَلَدُ طَوِيلٌ Çocuk uzundur.	كُنْ Ol	يَكُونُ Olur	كَانَ İdi/Oldu
صَارَ اَلطَّالِبُ مُجْتَهِدًا Öğrenci çalışkan oldu.	اَلطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ Öğrenci çalışkandır.	صِرْ Ol	يَصِيرُ Olur	صَارَ Oldu
لَيْسَ اَلرَّجُلُ غَنِيًّا Adam zengin değildir.	اَلرَّجُلُ غَنِيٌّ Adam zengindir.	-	-	لَيْسَ Değildir.
مَا زَالَ اَلْجَوُّ حَارًّا Hava hala sıcaktır.	اَلْجَوُّ حَارٌّ Hava sıcaktır.	-	مَا يَزَالُ Hala devam ediyor	مَا زَالَ

Nakıs fiillerin isimleri tekil isim olursa ötre ile merfu oldukları, haberleri tekil isim olursa üstün ile mansub olduğu unutulmamalıdır.

"Mü'min kul kardeşinin yardımında oldukça Allah' da onun yardımcısıdır."

Hadis-i Şerif

BAZI SORU CÜMLELERİ VE CEVAPLARI

لِأَكُونَ بِصِحَّةٍ. Sağlıklı olayım diye.	لِمَاذَا تَلْعَبُ كُرَةَ السَّلَّةِ؟ Niçin basketbol oynuyorsun?
لِأَكُونَ نَاجِحًا. Başarılı olmak için.	لِمَاذَا تَدْرُسُ كَثِيرًا؟ Niçin çok çalışıyorsun?
لِأَصِلَ إِلَي الْبَيْتِ . Eve ulaşmak için.	لِمَاذَا تَرْكَبُ الْقِطَارَ؟ Niçin trene biniyorsun?
لِأَفْهَمَ كَلَامَ اللهِ. Allah'ın kelamını anlamak için.	لِمَاذَا تَقْرَأُ الْقُرْآنَ؟ Niçin Kur'an okuyorsun?

TEST

SORU: "Öğenci çalışkan **değildir**" cümlesinin Arapçası hangi seçenekte doğru verilmiştir?

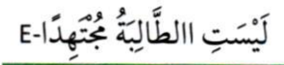
A- لَيْسَ االطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ

B- كَانَ االطَّالِبُ مُجْتَهِدًا

C- لَيْسَ االطَّالِبُ مُجْتَهِدًا

D- لَيْسَتِ االطَّالِبُ مُجْتَهِدًا

E- لَيْسَتِ االطَّالِبَةُ مُجْتَهِدًا

CEVAP: C

ÇOĞUL İSİMLER

İkiden fazla olan varlıkları ifade eden isimlere çoğul denir. Türkçede her hangi bir ismin sonuna "ler-lar" eki getirilerek çoğul yapılırken Arapçada çoğullar, düzenli ve düzensiz olmak üzere iki başlık altında incelenir.

DÜZENLİ ÇOĞUL İSİMLER

Arapça tekil isimler bozulmadan bazı ekler getirmek suretiyle yapılan çoğullardır. Müzekker ve müennes olmak üzere kendi içinde iki bölüme ayrılır.

1- CEM-İ MÜZEKKER SALİM (DÜZENLİ BAY ÇOĞUL)

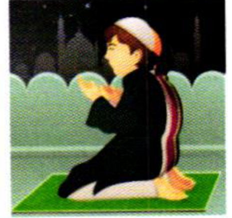
Tekil müzekker ismin sonuna cümle içindeki konumuna göre

وْنَ ya da يْنَ harfleri getirilerek yapılan çoğul şeklidir. Genel kural bu

şekilde olsa da bazı akıllı müzekker isimlerin çoğulları düzensiz olabilmektedir. Örnek cümleleri inceleyiniz.

اَلْـمُدَرِّسُونَ نَشِيطُونَ	اَلْـمُدَرِّسُ نَشِيطٌ
Öğretmenler aktiftir.	Öğretmen aktiftir.
اَلْـمُسْلِمُونَ مُخْلِصُونَ	اَلْـمُسْلِمُ مُخْلِصٌ
Müslümanlar samimidir.	Müslüman samimidir.
رَأَيْتُ مُهَنْدِسِينَ	رَأَيْتُ مُهَنْدِسًا
Mühendisleri gördüm.	Bir mühendis gördüm.

Cem-i müzekker salim isimlerin sonunda bulunan نَ harfi her zaman fetha (üstün) ile harekelidir.

SIRA SİZDE Cümlelerde geçen cem-i müzekker salim isimleri belirtiniz.

رَأَيْتُ الْـمُعَلِّمِينَ Öğretmenleri gördüm.	جَاءَ الْـمُعَلِّمُونَ Öğretmenler geldi.
ذَهَبَ الْـمُسَافِرُونَ Yolcular gitti.	سَلَّمْنَا عَلَى الْـمُعَلِّمِينَ Öğretmenlere selam verdik

Altı çizili kelimeler cem-i müzekker salimdir.

Cümlede özne olarak kullanılanlar ونَ, nesne ya da tümleç olarak kullanılanlar ينَ almıştır.

TEST

SORU-1: Cümlelerin hangisinde cem-i müzekker salim bir isim doğru kullanılmıştır?

A- حَضَرَ الْـمُدِيرُ

B- شَكَرَ الْـمُدِيرُونَ

C- جَلَسَ الْـمُدِيرَانِ

D- سَلَّمْتُ عَلَى الْـمُدِيرَيْنِ

E- كَتَبَ الْـمُدِيرُونِ الرِّسَالَةَ

SORU-2: Aşağıdakilerden hangisinde her iki isim cem-i müzekker salimdir?

A- اَلْـمُدِيرُ – اَلطَّبِيبَيْنِ

B- اَلْـمُدِيرُونَ – اَلْـمُشَاوِرَانِ

C- اَلْـمُدِيرَانِ – اَلْـمُسْلِمِينَ

D- اَلْـمُدِيرَيْنِ – اَلْـمُهَنْدِسُونَ

E- اَلْـمُدِيرُونَ – اَلْـمُؤْمِنِينَ

CEVAP: 1-B, 2-E

2- CEM-İ MÜENNES SALİM (DÜZENLİ BAYAN ÇOĞUL)

Tekil müennes ismin sonunda ki ة atılarak, cümle içindeki konumuna göre اتٌ ya da اتٍ harfleri getirilerek yapılan çoğul şeklidir. Cem-i müennes salimler üstlerine üstün harekesi almazlar. Örnek cümleleri inceleyiniz.

اَلْـمُدَرِّسَاتُ نَشِيطَاتٌ	اَلْـمُدَرِّسَةُ نَشِيطَةٌ
Bayan öğretmenler aktiftir	Bayan öğretmen aktiftir.
اَلْـمُسْلِمَـاتُ مُخْلِصَاتٌ	اَلْـمُسْلِمَةُ مُخْلِصَةٌ
Müslümanlar samimidir.	Bayan müslüman samimidir
رَأَيْتُ مُهَنْدِسَاتٍ	رَأَيْتُ مُهَنْدِسَةً
Mühendiseleri gördüm.	Bayan mühendis gördüm.

SIRA SİZDE Cümlelerde geçen cem-i müennes salim isimleri belirtiniz.

رَأَيْتُ الْـمُعَلِّمَـاتِ	جَائَتِ الْـمُعَلِّمَـاتُ
Bayan öğretmenleri gördüm.	Bayan Öğretmenler geldi.
ذَهَبَتِ الْـمُسَافِرَاتُ	سَلَّمْنَا عَلَى الْـمُعَلِّمَـاتِ
Bayan yolcular gitti.	Bayan öğretmenlere selam verdik.

Altı çizili kelimeler cem-i müennes salimdir. Cümlede özne olarak kullanılanlar اتُ, nesne ya da tümleç olarak kullanılanlar اتِ almıştır.

Bir kelimenin cem-i müennes salim kabul edilebilmesi için ات harflerinin kelimenin aslından değil, eklenmiş olması gerekir. Bu harfler kelimenin aslından ise o zaman bu kelime düzensiz (kırık) çoğuldur. وَقْتٌ - أَوْقَاتٌ örneğinde olduğu gibi.

TEST

SORU-1: Cümlelerin hangisinde cem-i müennes salim bir isim doğru kullanılmıştır?

A- حَضَرَتِ الْـمُدِيرَاتُ B- شَكَرَ الْـمُدِيرُنَ C- جَلَسَ الْـمُدِيرَتَانِ

D- سَلَّمْتُ عَلَى الْـمُدِيرَيْنِ E- كَتَبَتِ الْـمُدِيرَاتِ الرِّسَالَةَ

SORU-2: Aşağıdakilerden hangisinde her iki isim cem-i müennes salimdir?

A- مُدِيرٌ - طَبِيبَتَيْنِ B- اَلْـمُدِيرَاتُ-اَلْـمُشَاوِرَتَانِ C- مُدِيرَاتٍ - مُهَنْدِسَاتٌ

D- مُدِيرَانِ - مُسْلِمَـاتٍ E- مُدِيرُونَ - مُؤْمِنَاتٌ

CEVAP: 1-A, 2-C

DÜZENSİZ (KIRIK) ÇOĞUL İSİMLER

Arapça tekil isimlerin yapıları bozularak, bazen harf ekleyerek, bazen harf eksilterek, bazen de hareke değiştirerek yapılan düzensiz çoğullardır. Örnekleri inceleyiniz.

*Harf ekleyerek قَلَمٌ - أَقْلَامٌ

*Harf eksilterek رَسُولٌ - رُسُلٌ *Hareke değiştirerek أَسَدٌ - أُسُدٌ

Kırık çoğulların, cümlede kullanıldığı yere göre son harflerinin harekelerinin değiştiği unutulmamalıdır.

YARIM SAATLER

Arapçada saatler yazılırken ya da okunurken sıra sayılarının kullanıldığını, اَلسَّاعَةُ kelimesi müennes olduğu için saati belirtmek için kullanılan sıra sayısının da müennes kullanıldığını daha önce öğrenmiştik.(**Sy:36**)

وَ harfinden sonra اَلنِّصْفُ kelimesi getirilerek yarım saatler elde edilir. On bir ve on iki sayılarının her iki bölümünün fetha (üstün) üzere mebni olduğu unutulmamalıdır.

 الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ وَالنِّصْفُ

الْوَاحِدَةُ وَالنِّصْفُ

 الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ وَالنِّصْفُ

الثَّانِيَةُ وَالنِّصْفُ

 العَاشِرَةُ وَالنِّصْفُ

 الثَّالِثَةُ وَالنِّصْفُ

 التَّاسِعَةُ وَالنِّصْفُ

 الرَّابِعَةُ وَالنِّصْفُ

  الثَّامِنَةُ وَالنِّصْفُ

 الخَامِسَةُ وَالنِّصْفُ

 السَّابِعَةُ وَالنِّصْفُ

 السَّادِسَةُ وَالنِّصْفُ

ON BİR VE ON İKİ SAYILARI VE KULLANIMI

11-19 arası sayılara bileşik sayılar denir. iki kelimeden oluşur. Her iki kelime üstün (fetha) üzere mebni yani kalıplaşmıştır.

11-19 arası sayılar cümlenin neresinde kullanılırsa kullanılsın (**12 sayısının birler basamağı hariç**) son harfleri üstündür. 11 den 99'a kadar olan sayıların temyizinin tekil ve mansub geldiği unutulmamalıdır.

11-12 SAYILARI

Arapçada 1 ve 2 sayıları hariç, sayı önce, sayılan sonra yazılır. Sayı ile sayılana temyiz de denir.

11-12 sayıları önce, temyizi sonra yazılır. Temyiz, tekil ve mansub (son harfi üstün) ve nekredir. Sayı ile temyizi arasında cinsiyet uyumu vardır. Örnekleri inceleyiniz.

MÜENNES KULLANIM		MÜZEKKER KULLANIM	
إِثْنَتَا عَشْرَةَ حِكَايَةً	إِحْدَي عَشْرَةَ اِمْرَأَةً	إِثْنَا عَشَرَ قَلَمًا	أَحَدَ عَشَرَ وَلَدًا
On iki hikâye	On bir kadın	On iki kalem	On bir çocuk

ÖRNEK CÜMLELER

فِي الْـمَدْرَسَةِ إِثْنَتَا عَشْرَةَ نَافِذَةً	فِي الْـمَكْتَبَةِ أَحَدَ عَشَرَ كِتَابًا
Okulda 12 pencere var.	Kütüphanede 11 kitap var.
فِي الصُّنْدُوقِ إِحْدَي عَشْرَةَ قَلَمًا	فِي الصَّفِّ إِثْنَا عَشَرَ كُرْسِيًّا
Sandıkta 11 kalem var.	Sınıfta 12 sandalye var.

ÜNİTE SONU DEĞERLENDİRME - 2

SORU-1: (اَلْبَيْتُ ....) **Boşluğa gelecek uygun haber hangisidir?**

A- وَاسِعَةٌ B- وَاسِعَةً C- الوَاسِعَةُ D- وَاسِعٌ E- وَاسِعَةٍ

SORU-2: (هَذِهِ.......) **Boşluğa hangisi getirilemez?**

A- صَغِيرَةٌ B- كَبِيرَةٌ C- مُجْتَهِدَةٌ D- مُجْتَهِدَةً E- نَمْلَةٌ

SORU-3: (لَيْسَتْ اَلْـمَدْرَسَةُ......) **Boşluğa hangisi getirilebilir?**

A- صَغِيرَةٌ B- كَبِيرَةٌ C- كَبِيرَةً D- جَدِيدَةٍ E- حَدِيثًا

SORU-4: مَدْرَسَةُ الطَّالِبِ كَبِيرَةٌ **Cümlesinde altı çizili kelimenin cümledeki görevi nedir?**

A- Muzafun ileyh B- Haber C- Mef'ul D- Fail E- Mübteda

SORU-5: Cümlelerin hangisinde Mübteda - haber uyumu yoktur?

A- اَلنَّافِذَةُ صَغِيرَةٌ B- اَلْـمَدْرَسَةُ كَبِيرٌ C- اَلطَّالِبَةُ مُجْتَهِدَةٌ

D- اَلطَّبِيبُ مَاهِرٌ E- اَلْـمُدَرِّسُ نَشِيطٌ

SORU-6: هَذَا أَحْمَدُ هُوَ ..... **Boşluk hangisi ile tamamlanamaz.**

A- مُهَنْدِسَةٌ B- مُعَلِّمٌ C- مُجْتَهِدٌ D- مَاهِرٌ E- نَشِيطٌ

SORU-7: سَيَشْرَبُ الْوَلَدُ الْحَلِيبَ **Cümlesinin Türkçe karşılığı hangisidir?**

A- Çocuk su içecek
B- Çocuk süt içiyor
C- Çocuk süt içecek
D- Çocuk süt içmeyecek
E- Çocuk süt içmedi

SORU-8: هَلْ تُرِيدُ أَنْ ......التِّلْفَازَ **cümledeki boşluğa hangisi gelmelidir?**

A- تَأْكُلَ
B- تُشَاهِدُ
C- تَرْكَبُ
D- تُشَاهِدَ
E- يُشَاهِدَ

SORU-9: نَحْنُ مُسْلِمُونَ **Altı çizili kelimenin yerine hangisi gelebilir?**

A- إِنَّهُ
B- إِنَّهُمْ
C- إِنَّهُنَّ
D- إِنَّهَا
E- إِنَّنَا

SORU-10: "Kız zengin değildir" **cümlesinin Arapça karşılığı hangisidir?**

A- لَيْسَتِ الْبِنْتُ غَنِيَّةً
B- لَيْسَ الْبِنْتُ غَنِيًّا
C- الْبِنْتُ غَنِيَّةٌ
D- لَا الْبِنْتُ غَنِيَّةٌ
E- لَيْسَتِ الْبِنْتُ غَنِيَّةٌ

SORU-11: Aşağıdakilerden hangisinde her iki isim cem-i müzekker salimdir?

A- اَلْوَلَدَيْنِ - اَلطَّبِيبَيْنِ
B- اَلْـمُدِيرُ-اَلْـمُسْلِمُونَ
C- اَلرَّجُلَيْنِ - اَلْـمُسْلِمِينَ
D- اَلْـمُهَنْدِسِينَ - اَلْـمُهَنْدِسُونَ
E- اَلْـمُبَاشِرُ - اَلْـمُؤْمِنِينَ

ÜNİTE DEĞERLENDİRME-2 ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1	D	2	D	3	C	4	E	5	B	6	A	7	C	8	D	9	E	10	A	11	D

CEVAP-1: اَلْبَيْتُ kelimesi marife müzekker Mübteda olduğu için boşluğa uygun olan haber nekre müzekker bir kelime olmalıdır. Doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-2: هَذِهِ mübtedadır. Buna uygun haberin kural gereği merfu (son harfinin harekesi ötre) olması gerekir. A, B, C, E seçeneklerinde merfu bir isim vardır. D seçeneğinde mansub (son harfinin harekesi üstün) bir isim vardır. Doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-3: لَيْسَتْ kelimesi كَانَ ve kardeşlerinden yani nakıs fiildir. İsim cümlesinin başına gelen bu fiillerin ismi merfu (tekil isimler için ötre harekeli), haberi mansub (tekil isimler için üstün harekeli) gelir. Aralarında müzekkerlik- müenneslik uyumu aranacağından doğru cevap C seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-4: مَدْرَسَةُ الطَّالِبِ كَبِيرَةٌ Cümlesinde altı çizili kelime hem muzaf, hem de mübtedadır. Doğru cevap E seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-5: Mübteda ile haber arasında müzekker- müennes ve tekil- ikil- çoğul uyumu aranır. Kurala uymayan cevap B seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-6: ..... هَذَا أَحْمَدُ هُوَ ..... Cümlesinde boşluk, tekil ve müzekker olan kelimelerle doldurulabilir. Doğru cevap A seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-7: Fiil-i muzarinin başına gelen se harfi olumlu gelecek zamanla tercüme edilir. Doğru cevap C seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-8: Fiil-i muzarinin başına gelen أَنْ edatı fiilin sonunu mansub yapar. Hal böyleyken cümleye anlamca uygun olan kelime izlemek olmalıdır. Doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-9: نَحْنُ Munfasıl zamirine karşılık gelen iyelik zamiri ve إِنَّ nin kullanımı إِنَّنَا şeklinde olur. Doğru cevap E seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-10: لَيْسَ isim cümlesinin başına gelir, ismini merfu, haberini mansub yapar. Doğru cevap A seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-11: Sonunda ونَ veya ينَ harfleri olan isimler cem-i müzekker salim isimlerdir. Doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

"Eğer siz Allah'a yardım ederseniz(dinini yaşar, emrini tutarsanız) Oda size yardım eder ayaklarınızı sağlam bastırır." **Muhammed:7**

İSİM CÜMLESİ (İKİL VE ÇOĞUL)

İsimle başlayan cümlenin isim cümlesi olduğunu, kurallı bir isim cümlesinin mübteda ve haberden oluştuğunu, normal cümle dizilişinde mübtedanın başta haberin ise sonra geldiğini, mübtedanın isim cümlesinin öznesi, haberin ise isim cümlesinin yüklemi olduğunu, mübteda ile haber arasında tekil, ikil, çoğul, müzekker ve müennes uyumunun olması gerektiğini, mübteda ve haberin daima merfu olduğunu öğrenmiştik. (Bkz. Sy: 49)

3 ÜNİTE

TEKİL İSİM CÜMLESİNİN İKİL YAPILIŞI

فَاطِمَةُ مُجْتَهِدَةٌ	هِيَ مُدَرِّسَةٌ	هَذَا طَالِبٌ	اَلْكِتَابُ مُفِيدٌ
Fatma çalışkandır.	O öğretmendir	Bu öğrencidir.	Kitap faydalıdır.

(انِ) getirerek kelimeler ikil yapılır, o şekilde yazılır.

فَاطِمَتَانِ مُجْتَهِدَتَانِ	هُمَا مُدَرِّسَتَانِ	هَذَانِ طَالِبَانِ	اَلْكِتَابَانِ مُفِيدَانِ
İki Fatma çalışkandır.	O ikisi öğretmendir.	Bu ikisi öğrencidir.	İki kitap faydalıdır.

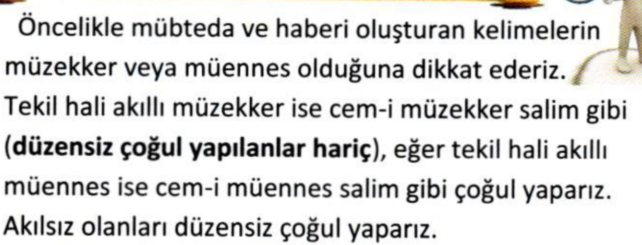
SIRA SİZDE **Cümlelerin ikil yapılışını inceleyiniz.**

اَلطَّبِيبُ مَاهِرٌ	اَلسَّيَّارَةُ صَغِيرَةٌ	هَذِهِ غَنِيَّةٌ
اَلطَّبِيبَانِ مَاهِرَانِ	اَلسَّيَّارَتَانِ صَغِيرَتَانِ	هَتَانِ غَنِيَّتَانِ

TEKİL İSİM CÜMLESİNİN ÇOĞUL YAPILIŞI

Öncelikle mübteda ve haberi oluşturan kelimelerin müzekker veya müennes olduğuna dikkat ederiz. Tekil hali akıllı müzekker ise cem-i müzekker salim gibi (**düzensiz çoğul yapılanlar hariç**), eğer tekil hali akıllı müennes ise cem-i müennes salim gibi çoğul yaparız. Akılsız olanları düzensiz çoğul yaparız.

اَلشَّجَرُ طَوِيلٌ	اَلْـمُدَرِّسُ نَشِيطٌ	اَلْـمُدَرِّسَةُ نَشِيطَةٌ
Ağaç uzundur.	Öğretmen aktiftir.	Bayan öğretmen aktiftir
Sözlüğe bakarak düzensiz çoğul yaparız	ونَ getirerek cem-i müzekker yaparız	ات getirerek cem-i müennes yaparız
اَلأَشْجَارُ طَوِيلَةٌ	اَلْـمُدَرِّسُونَ نَشِيطُونَ	اَلْـمُدَرِّسَاتُ نَشِيطَاتٌ
Ağaçlar uzundur.	Öğretmenler aktiftir.	Bayan öğretmenler aktiftir.

Akılsız varlıkların çoğulu mübteda olursa haberlerinin tekil- müennes geldiği unutulmamalıdır.

SIRA SİZDE Cümlelerin çoğul yapılışını inceleyiniz.

اَلطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ	اَلْـمُسْلِمَةُ عَابِدَةٌ	اَلْـمُسْلِمُ عَابِدٌ
اَلطُّلَّابُ مُجْتَهِدُونَ	اَلْـمُسْلِمَاتُ عَابِدَاتٌ	اَلْـمُسْلِمُونَ عَابِدُونَ

HABER ÇEŞİTLERİ

MÜFRET (TEKİL) HABER

İsim cümlesinde haberin müfret olduğu cümlelerdir. Haberin müfret olması tekil olması değildir. Bilakis haberin tekil olması tek bir kelime olması yani cümle olmaması demektir.
Örnekleri inceleyiniz.

3		2		1	
اَلْبِنْتَانِ نَشِيطَتَانِ		اَلسَّيَّارَةُ جَدِيدَةٌ		اَلْأَبُ مَشْغُولٌ	
Haber	Mübteda	Haber	Mübteda	Haber	Mübteda
İki kız aktiftir.		Araba yenidir.		Baba meşguldür.	

Her üç cümlede haber müfret gelmiştir. Yani cümle halinde gelmemiştir. Anlamca tekil-ikil-çoğul bir kelimenin gelmesi müfret haber olmasına engel değildir.

3		2		1	
اَلْـمُهَنْدِسَاتُ مَاهِرَاتٌ		اَلْـمُهَنْدِسُونَ جَدِيدُونَ		اَلْوَلَدَانِ صَغِيرَانِ	
Haber	Mübteda	Haber	Mübteda	Haber	Mübteda
Mühendisler beceriklidir.		Mühendisler yenidir.		İki çocuk küçüktür.	

1.cümlede haber, ikil bir kelime, 2. ve 3. cümlede haber cem-i müzekker salim ve cem-i müennes salim bir kelime olsa da cümle halinde gelmediğinden müfret haberdir.

Haber, isim ve sıfat tamlamaları öğeleri içerse de haber cümle olmadığı için müfret haberdir.

2		1	
هَذِهِ أُخْتُ الْـمُدِيرِ		أَحْمَدُ طَالِبٌ ذَكِيٌّ	
Haber	Mübteda	Haber	Mübteda
Bu müdürün kız kardeşidir.		Ahmet zeki bir öğrencidir.	

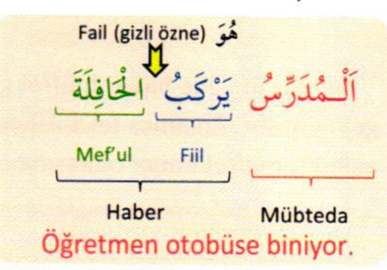
CÜMLE HABER

İSİM CÜMLESİ OLAN HABER

FİİL CÜMLESİ OLAN HABER

Haber bazen isim cümlesi bazen de fiil cümlesi gelebilir. Haber isim veya fiil cümlesi olunca haberin içinde mübtedaya dönen, haberi mübtedaya bağlayan bir zamir (rabıt) bulunur. Örnekleri inceleyiniz.

CÜMLELERİN İ'RABI

اَلْـمُدَرِّسَةُ kelimesi mübteda, mübteda ve haberden oluşan سَيَّارَتُـهَا صَغِيرَةٌ isim cümlesi ise haberdir. İsim cümlesi olarak gelen haber mahallen merfûdur.

اَلْـمُدَرِّسُ kelimesi mübteda, fiil + fail + mef'ul den oluşan يَرْكَبُ الْحَافِلَةَ fiil cümlesi ise haberdir. Fiil cümlesi olan haber mahallen merfûdur.

Aşağıdaki cümlelerin haberlerini ve haber çeşitlerini belirtiniz.

1	اَلْأُمُّ إِبْنُهَا نَشِيطٌ Annenin oğlu aktiftir.	3	اَلتِّلْمِيذُ حَقِيبَتُهُ جَدِيدَةٌ Öğrencinin çantası yenidir.
2	اَلرَّجُلُ يَعْمَلُ فِي الشَّرِكَةِ Adam şirkette çalışıyor.	4	"وَاللهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ" "Allah sabredenleri sever"

CÖZÜM

1. Cümlede verilen اَلْأُمُّ kelimesi mübteda, إِبْنُهَا نَشِيطٌ haberdir. Haber isim cümlesi şeklinde gelmiştir.

2. Cümlede verilen اَلرَّجُلُ kelimesi mübteda, يَعْمَلُ فِي الشَّرِكَةِ haberdir. Haber fiil cümlesi şeklinde gelmiştir.

3. Cümlede verilen اَلتِّلْمِيذُ kelimesi mübteda, حَقِيبَتُهُ جَدِيدَةٌ haberdir. Haber isim cümlesi şeklinde gelmiştir.

4. Cümlede verilen وَاللهُ kelimesi mübteda, يُحِبُّ الصَّابِرِينَ haberdir. Haber fiil cümlesi şeklinde gelmiştir.

ŞİBHİ CÜMLE HABER

Haber bazen şibhi cümle yani harf-i cer + isim veya zarf + isim şeklinde gelebilir. اَلرَّجُلُ فِي الْبَيْتِ *"Adam evdedir"* cümlesinde اَلرَّجُلُ mübteda, فِي الْبَيْتِ haberdir. Bu çeşit cümlelerde mübteda ile haber arasında, düşürülmüş مَوْجُودٌ veya كَائِنٌ kelimeleri var kabul edilir. Yani; cümle اَلرَّجُلُ مَوْجُودٌ فِي الْبَيْتِ *"Adam evde mevcuttur/ vardır"* şeklinde takdir edilir. Bu durumda اَلرَّجُلُ mübteda, مَوْجُودٌ haber, فِي الْبَيْتِ mef'ulü bih gayri sarih olurdu. Örnekleri inceleyiniz.

اَلْكَلْبُ خَلْفَ الْـمَدَرَسَةِ Köpek okulun arkasındadır.	3	اَلطَّالِبُ فِي الْبَيْتِ Öğrenci evdedir.	1
"اَلْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ" Cennet anaların ayakları altındadır.	4	أَنْتُمْ فِي الْـمَسْجِدِ Siz mescittesiniz.	2

Mavi renkli olan marife kelimeler isim cümlelerinin mübtedasıdır. 1. Ve 2. cümlelerde harf-i cer + isim haberdir.

3. ve 4. cümlelerde zarf + isim haberdir. Şibhi cümle şeklinde gelen haberler mahallen merfûdur.

HABERİN MÜBTEDANIN ÖNÜNE GEÇMESİ

İsim cümlesinin öğelerinin mübteda ve haber olduğunu biliyoruz. Normal cümle dizilişinde mübteda önce haber sonra gelir. Ancak bu sıralama bazı durumlarda değişebilir. Yani haber önce mübteda sonra gelebilir. Böyle cümlelere devrik cümle de denir. Örnekleri inceleyiniz.

3	2	1
أَيْنَ الْجَدُّ؟	لِلْمُسْلِمِ وَظِيفَتُهُ	فِي الْبَيْتِ وَلَدٌ
Mübteda Haber	Mübteda Haber	Mübteda Haber
Dede nerede?	Müslümanın görevi var.	Evde bir çocuk var.

Öne geçen habere mukaddem haber, sona kalan mübtedaya muahhar mübteda denir.

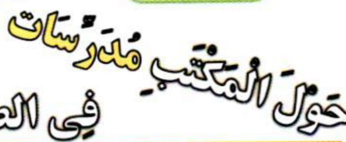
Haberin öne geçmesinin bazı şartları vardır. Bunlar;

- Haber harfi cerle ya da zarfla gelir mübteda nekre olursa;
- Haber harfi cerle ya da zarfla gelir mübtedanın içinde habere dönen bir zamir bulunursa;
- Haber soru ismi olursa;

ÖRNEK CÜMLELER

قُرْبَ الْـمُدِيرِ طَالِبَاتُـهُ Müdürün yanında öğrencileri var.	4	عَلَي الطَّاوِلَةِ مِمْسَحَةٌ Masanın üstünde bir silgi var	1
لِلْـمُدَرِّسِ حَقِيبَتُهُ Öğretmenin çantası var.	5	فِي الْـمَدْرَسَةِ مُدَرِّسٌ Okulda bir öğretmen var.	2
مَتَي الْحَفْلَةُ؟ Tören ne zaman?	6	أَيْنَ الْـمَقْصِفُ؟ Kantin nerede?	3

SIRA SİZDE

SORU-1: Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öne geçmiş (mukaddem) haber **yoktur**?

A- فِي الْبَيْتِ جَدَّةٌ

B- مَا اسْمُكَ؟

C- اَلرَّجُلُ فِي الْبَيْتِ

D- مَنْ هُوَ؟

E- مَا هَذَا؟

SORU-2: Aşağıdaki cümlelerin hangisinde haber şibhi cümledir?

A- اَلْأُمُّ تَنَامُ مُبَكِّرًا

B- هُوَ إِسْمُهُ عُمَرُ

C- اَلْجُبْنُ لَذِيذٌ

D- اَلطَّائِرُ فَوْقَ الشَّجَرَةِ

E- اَلْوَلَدُ يَشْرَبُ الْحَلِيبَ

ÇÖZÜM

1.cümlede C seçeneğinde Mübteda önde haber sonra gelmiştir. Diğer seçeneklerde haber önde gelmiştir.

2.cümlede D seçeneğinde, haber zarf + isim yani şibhi cümle şeklinde gelmiştir.

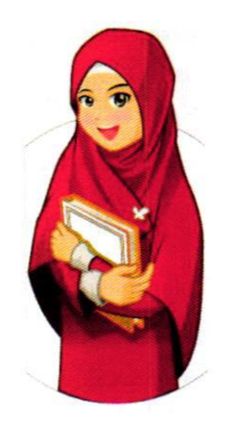

İSM-İ TAFDİL (ÜSTÜNLÜK İSMİ)

Aynı niteliğe sahip iki varlıktan birinde, bu özelliğin ötekine göre daha fazla olduğunu belirtmek için üç harfli fiillerden, müzekker için أَفْعَلُ kalıbında, müennes için فُعْلَي kalıbında türetilen üstünlük ismidir.

MÜENNES İSM-İ TAFDİL	MÜZEKKER İSM-İ TAFDİL	SIFAT ANLAMI	TÜREDİĞİ FİİL
كُبْرَي	أَكْبَرُ	كَبِيرٌ	كَبُرَ
En büyük	En büyük	Büyük	Büyüdü
صُغْرَي	أَصْغَرُ	صَغِيرٌ	صَغُرَ
En küçük	En küçük	Küçük	Küçüldü

أَفْعَلُ kalıbında gelen renk ve kusur bildiren kelimeler ism-i tafdil değildir. أَحْمَرُ ـ حَمْرَاُ

أَسْوَدُ ـ سَوْدَاءُ

(Bkz: Sy 37)

MÜENNES İSM-İ TAFDİL	MÜZEKKER İSM-İ TAFDİL	SIFAT ANLAMI	TÜREDİĞİ FİİL
رُخْصَي	أَرْخَصُ	رَخِيصٌ	رَخُصَ
En ucuz	En ucuz	Ucuz	Ucuzladı
جُمْلَي	أَجْمَلُ	جَمِيلٌ	جَمُلَ
En güzel	En güzel	Güzel	Güzel oldu

ÖRNEK CÜMLELER

اَلتُّفَّاحُ أَرْخَصُ مِنْ الْعِنَبِ Elma üzümden daha ucuz.	1	اَلطَّمَاطِمُ أَغْلَى مِنَ الْخِيَارِ Domates salatalıktan daha pahalı.	5
هَذَا الْقَمِيصُ أَجْمَلُ Bu gömlek daha güzel.	2	اَلْقَلَمُ الْبُنِّيُّ أَطْوَلُ مِنَ الْقَلَمِ الْأَصْفَرِ Kahverengi kalem sarı kalemden daha uzun.	6
اَلْبَيْتُ أَوْسَعُ مِنَ الْبَيْتِ الْقَدِيمِ Ev eski evden daha geniş.	3	اَلْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى Veren el alan elden üstündür.	7
اَلْمُحْسِنُونَ أَفْضَلُ رِجَالٍ İyilik yapanlar en üstün kişilerdir.	4	هَؤُلَاءِ أَفْضَلُ الْقَوْمِ Onlar milletin en üstünleridir.	8

SIRA SİZDE

SORU-1: Aşağıdakilerden hangisi ism-i tafdildir?

A- أَخْضَرُ B- صَفْرَاءُ C- سَوْدَاءُ D- أَطْوَلُ E- أَحْمَرُ

SORU-2: Aşağıdakilerden hangisi ism-i tafdil **değildir**?

A- أَجْمَلُ B- أَزْرَقُ C- بُشْرَي D- كُبْرَي E- أَحْسَنُ

ÇÖZÜM

1.soruda ism-i tafdil olan kelime en uzun anlamında D seçeneğinde verilirken, diğer seçeneklerde renkler vardır.

2. soruda ism-i tafdil olmayan kelime B seçeneğinde verilmiştir.

BAZI CÜMLE KALIPLARI

Bu bölümde Arapçada yaygın olarak kullanılan içerisinde soru cümlelerinin olduğu bazı kalıp ifadeleri öğrencilerimizle paylaşıyoruz. Bu kalıplara ait örnek cümleleri ezberlemeniz önerilir.

BAZI SORU CÜMLELERİ

لِمَنْ هَذَا الْبَيْتُ؟	لِمَنْ هَذِهِ السَّيَّارَةُ؟	لِمَنْ هَذِهِ الشَّقَّةُ؟
Bu ev kimin?	Bu araba kimin?	Bu daire kimin?
هَذَا الْبَيْتُ لِعَمِّي	هَذِهِ السَّيَّارَةُ لِلْمُدَرِّسِ.	هَذِهِ الشَّقَّةُ لَنَا.
Bu ev amcamın.	Bu araba öğretmenin.	Bu daire bizim.

مَعَ مَنْ ...

مَعَ مَنْ سَتَتَكَلَّمُ؟	مَعَ مَنْ تَفْتَحُ الْبَابَ؟	مَعَ مَنْ كَتَبْتَ الدَّرْسَ؟
Kimle konuşacaksın?	Kapıyı kimle açıyorsun?	Dersi kimle yazdın?
سَأَتَكَلَّمُ مَعَ الطَّبِيبِ	أَفْتَحُ مَعَ صَدِيقِي.	كَتَبْتُ الدَّرْسَ مَعَ أَحْمَدَ.
Doktorla konuşacağım	Arkadaşımla açıyorum.	Dersi Ahmetle yazdım

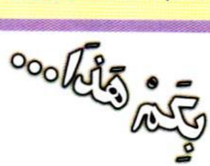

مِنْ أَيْنَ ...

إِلَى أَيْنَ تَذْهَبُ؟	إِلَى أَيْنَ تُسَافِرُ ؟	مِنْ أَيْنَ تَرْجِعُ؟
Nereye gidiyorsun?	Nereye seyehat ediyorsun?	Nereden dönüyorsun?
أَذْهَبُ إِلَى السُّوقِ	أُسَافِرُ إِلَى أَنْقَرَةَ.	أَرْجِعُ مِنْ مَلَاطْيَا
Çarşıya gidiyorum.	Ankara'ya seyehat ediyorum	Malatya'dan dönüyorum

بِكَمْ هَذِهِ ...

بِكَمْ هَذَا الْقَلَمُ؟	بِكَمْ هَذِهِ الْبَدْلَةُ؟
Bu kalem kaça?	Bu takım elbise kaça?
هَذَا الْقَلَمُ بِلِيرَةٍ وَاحِدَةٍ	هَذِهِ الْبَدْلَةُ بِتِسْعِينَ لِيرَةً.
Bu kalem bir liradır.	Bu takım elbise doksan lira.

أَيُّ خِدْمَةٍ يَا آنِسَةُ؟	أَيُّ خِدْمَةٍ يَا أَحْمَدُ؟
Ne istediniz genç bayan?	Nasıl yardımcı olabilirim?
أُرِيدُ أَنْ أَشْتَرِيَ مَوْزًا	أُرِيدُ زِيَارَةَ الْـمَتْحَفِ.
Muz almak istiyorum.	Müzeyi gezmek istiyorum

BAZI KALIP CÜMLELER

أَنَا بِحَاجَةٍ إِلَي...

أَنَا بِحَاجَةٍ إِلَي قَمِيصٍ أَزْرَقَ	أَنَا بِحَاجَةٍ إِلَي بَعْضِ الْخَضْرَوَاتِ
Mavi bir gömleğe ihtiyacım var	Biraz sebzeye ihtiyacım var.
نَحْنُ بِحَاجَةٍ إِلَي بَعْضِ الْكُتُبِ	هُوَ بِحَاجَةٍ إِلَي حِزَامٍ أَسْوَدَ
Bazı kitaplara ihtiyacımız var	Siyah bir kemere ihtiyacı var.

أُرِيدُ أَنْ...

أُرِيدُ أَنْ أَشْتَرِيَ قَمِيصًا	أُرِيدُ تَنُّرَةً سَوْدَاءَ
Bir gömlek satın almak istiyorum	Siyah bir etek istiyorum.
نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ الْبَقْلَاوَةَ	أُرِيدُ لِوَلَدِي سِرْوَالًا وَاسِعًا
Baklava yemek istiyoruz.	Oğlum için geniş bir pantolon istiyorum

هَلْ يُمْكِنُ أَنْ...

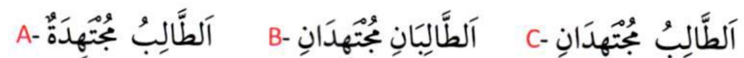
هَلْ يُمْكِنُ أَنْ آكُلَ الطَّعَامَ	هَلْ يُمْكِنُ أَنْ أَرْكَبَ الْحَافِلَةَ
Yemek yemem mümkün mü?	Otobüse binmem mümkün mü?

هَلْ مِنَ الْـمُمْكِنِ أَنْ نَذْهَبَ إِلَي السُّوقِ يَوْمَ السَّبْتِ

Cumartesi günü çarşıya gitmemiz mümkün mü?

ÜNİTE SONU DEĞERLENDİRME - 3

SORU-1: اَلطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ **cümlesinin ikili hangisidir?**

A- اَلطَّالِبُ مُجْتَهِدَةٌ B- اَلطَّالِبَانِ مُجْتَهِدَانِ C- اَلطَّالِبُ مُجْتَهِدَانِ

D- اَلطَّالِبَانِ مُجْتَهِدٌ E- اَلطُّلَّابُ مُجْتَهِدٌ

SORU-2: "Okulun iki öğretmeni" ifadesinin Arapça karşılığı hangisidir?

A- اَلْـمُدَرِّسُ الْـمَدْرَسَةِ B- اَلْـمُدَرِّسُ الْـمَدْرَسَتَانِ C- مُدَرِّسَا الْـمَدْرَسَةِ

D- مُدَرِّسَا الْـمَدْرَسَتَيْنِ E- مُدَرِّسَانِ الْـمَدْرَسَةِ

SORU-3: Hangi cümle ikil kelimelerle kuruludur?

A- اَلْـمُدَرِّسُ مُخْلِصٌ B- الْـمَدْرَسَتَانِ كَبِيرَةٌ C- اَلْـمُدَرِّسُونَ جَدِيدُونَ

D- اَلطَّبِيبَانِ مَاهِرَانِ E- اَلْـمُدَرِّسَاتُ جَدِيدَاتٌ

SORU-4: (اَلْبَيْتَانِ ....) **Boşluğa gelecek uygun haber hangisidir?**

A- وَاسِعَةٌ B- وَاسِعَتَيْنِ C- الْوَاسِعَةُ D- وَاسِعٌ E- وَاسِعَانِ

SORU-5: اَلشَّجَرُ طَوِيلٌ **cümlesinin çoğul yapılmış hali hangisidir?**

A- اَلْأَشْجَارُ طَوِيلَةٌ B- اَلشَّجَرُونَ طَوِيلُونَ C- اَلشَّجَرَاتُ طَوِيلَاتٌ

D- اَلشَّجَرَتَانِ طَوِيلَتَانِ E- اَلشَّجَرَةُ طَوِيلَةٌ

SORU-6: اَلْوَلَدُ يَرْكَبُ الدَّرَّاجَةَ cümlesinde haberin çeşidi nedir?

A- Müfret B- Tesniye C- Fiil cümlesi D- İsim cümlesi E- Şibh-i cümle

SORU-7: مَتَي الْحَفْلَةُ؟ cümlesinde kırmızı renkli kelimenin görevi nedir?

A- Mübteda B- Haber C- Fail D- Mef'ul E- Fiil

SORU-8: هَذَا الْقَمِيصُ أَرْخَصُ مِنْ آخَرَ cümlesinin Türkçe karşılığı nedir?

A- Bu gömlek diğerinden daha pahalı B- Bu gömlek diğerinden daha yeni
C- Bu gömlek diğerinden daha eski D- Bu gömlek diğerinden daha ucuz
E- Bu gömlek diğerinden daha güzel

ÜNİTE DEĞERLENDİRME-3 ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1	B	2	C	3	D	4	E	5	A	6	C	7	B	8	D

CEVAP-1: اَلطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ cümlesinin ikil hali اَلطَّالِبَانِ مُجْتَهِدَانِ cümlesidir.

Diğer seçeneklerde Mübteda haber uyumu yoktur.
Doğru cevap B seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-2: İkil isimler muzaf olunca sonlarında bulunan nun harfi düşmektedir. Doğru cevap C seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-3: İkil isimlerle kurulu cümle اَلطَّبِيبَانِ مَاهِرَانِ dir.

Doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir. Diğer seçeneklerde tekil ve çoğul isimlere yer verilmiştir.

CEVAP-4: Mübteda haber arasında sayı ve cinsiyet uyumu olmalıdır. Mübteda ve haber merfudur. اَلْبَيْتَانِ kelimesi ikil olduğundan boşluğa gelecek olan kelime ikil, merfu ve nekre olmalıdır.İkil isimlerin merfu oluşu elif ile olduğu unutulmamalıdır. Doğru cevap E seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-5: Akılsız varlıkların çoğulu mübteda olursa haberleri tekil müennes gelir. Doğru cevap A seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-6: Haber, يَرْكَبُ الدَّرَّاجَةَ kısmıdır. Fiil cümlesi şeklinde geldiği için doğru cevap C seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-7: Soru isimlerinden sonra marife bir isim gelirse bu isim mübtedadır. Haliyle soru ismide haber olur. Soru isimlerinin başa geçme hakkı olduğuna göre doğru cevap B seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-8: هَذَا الْقَمِيصُ أَرْخَصُ مِنْ آخَرَ cümlesinin Türkçe karşılığı "Bu gömlek diğerinden daha ucuzdur." Doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

"وَ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ لَا تَنَازَعُوا

"Allah'a ve resulüne itaat edin, birbirinizle çekişmeyin. Sonra gevşersiniz ve gücünüz, devletiniz elden gider..." **Enfal:46**

İSM-İ FAİL

Fiillerden türeyen, fiillerin ifade ettiği işleri yapan etken sıfat fiillere ism-i fail denir.

İSM-İ FAİLİN YAPILIŞI

Üç harfli fiillerden فَاعِلٌ vezninde ilk harfe bir uzatma elifi ekleyip ortanca harfin harekesi esre değilse esre ile harekeleyerek yapılır. Örnekleri inceleyiniz.

جَذَبَ	شَكَرَ	فَتَحَ	نَصَرَ	كَتَبَ
Etkiledi	Şükretti	Açtı	Yardım etti	Yazdı
جَاذِبٌ	شَاكِرٌ	فَاتِحٌ	نَاصِرٌ	كَاتِبٌ
Etkileyen	Şükreden	Açan	Yardımcı	Yazan

TEST

SORU – 1: وَقَعَ fiilinin ism-i faili hangisidir?

A- وَقَعٌ B- وَاقِعٌ C- وَقَعًا D- وَقِعٌ E- وَقَعَتْ

SORU – 2: Hangisi ism-i faildir?

A- عَابَدٌ B- عَابَدَةٌ C- عَابِدٌ D- مَعْبُودٌ E- عَبِدٌ

CEVAP: 1-B, 2-C

Dört ve daha fazla harfli fiillerin muzarilerinin başında bulunan muzari harfi atılarak yerine ötreli mim harfi getirilip sondan bir önceki harf esre harekelenerek türetilir. Örnekleri inceleyiniz.

مُتَفَكِّرٌ	تَفَكَّرَ - يَتَفَكَّرُ	مُسْلِمٌ	أَسْلَمَ - يُسْلِمُ
Düşünen	Düşündü	Müslüman	Teslim olmak
مُجَاهِدٌ	جَاهَدَ - يُجَاهِدُ	مُشْرِكٌ	أَشْرَكَ - يُشْرِكُ
Mücahid	Cihad etmek	Müşrik	Şirk koşmak

TEST

SORU – 1: بَاشَرَ - يُبَاشِرُ fiilinin ism-i faili hangisidir?

A- مُبَاشَرَةٌ B- بَاشِرَةٌ C- بَاشِرٌ D- مُبَاشَرٌ E- مُبَاشِرٌ

SORU – 2: Hangisi ism-i faildir?

A- مُحَادَثَةٌ B- عَجَلٌ C- مُشَاهِدٌ D- مُنَاقَشَةٌ E- مُتَكَلِّمٌ

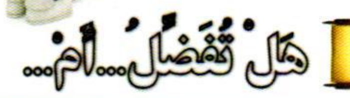
SORU – 3: Hangisi ism-i fail **değildir**?

A- كَاتِبٌ B- نَاصِرٌ C- مُرَاقِبٌ D- مُنَاظَرَةٌ E- مُحَدِّثٌ

CEVAP: 1-E, 2-C, 3-D

Bu bölümde Arapçada yaygın olarak kullanılan içerisinde soru cümlelerinin olduğu bazı kalıp ifadeleri öğrencilerimizle paylaşıyoruz. Bu kalıplara ait örnek cümleleri ezberlemeniz önerilir.

ŞUNU MU YOKSA BUNU MU İSTERSİN?

هَلْ تُفَضِّلُ الْكِتَابَةَ أَمِ الْقِرَاءَةَ؟	هَلْ تُفَضِّلُ الشِّتَاءَ أَمِ الصَّيْفَ؟
Yazmayı mı yoksa okumayı mı istersin?	Kışı mı yoksa yazı mı istersin?
أُفَضِّلُ الْكِتَابَةَ عَلَى الْقِرَاءَةِ	أُفَضِّلُ الشِّتَاءَ عَلَى الصَّيْفِ
Yazmayı, okumaya tercih ederim.	Kışı, yaza tercih ederim.

BAZI ZAMAN BİLDİREN KELİMELER

أُفَضِّلُ قِرَاءَةَ الْقُرْآنَ عَادَةً	أُفَضِّلُ زِيَارَةَ الْـمُتْحَفِ أَحْيَانًا
Genellikle Kur'an okumayı tercih ediyorum.	Bazen müzeyi gezmek istiyorum.
أُفَضِّلُ الشَّايَ غَالِبًا	أُفَضِّلُ الْعَرَبِيَّةَ دَائِمًا
Çoğu kez çayı tercih ediyorum.	Daima Arapçayı tercih ediyorum.

أَبَدًا اَلْيَوْمُ أُسْبُوعٌ اَلشَّهْرُ اَلسَّنَةُ

أَتَنَاوَلُ الْفَطُورَ كُلَّ يَوْمٍ	لَنْ أَفْتَحَ فَمِي أَبَدًا
Her gün kahvaltı yapıyorum	Ağzımı asla açmayacağım.
سَنَدْرُسُ كَثِيرًا هَذِهِ السَّنَةَ	سَأَذْهَبُ إِلَي الْعُطْلَةِ بَعْدَ شَهْرٍ
Bu yıl çok ders çalışacağız.	Bir ay sonra tatile gideceğim

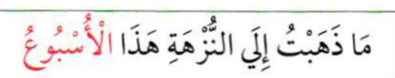
بِدَايَةٌ

سَنَعُودُ بَعْدَ نِهَايَةِ الدَّرْسِ	سَمِعْتُ أَبِي أَثْنَاءَ الْفَطُورِ
Ders bitiminden sonra döneceğiz	Kahvaltı sırasında babamı duydum
سَنَأْكُلُ الْعَشَاءَ فِي خَارِجِ الْبَيْتِ	أَكَلْتُ الْغَدَاءَ مَعَ أُمِّي
Akşam yemeğini dışarda yiyeceğiz	Annemle öğlen yemeği yedim.

مَا ذَهَبْتُ إِلَي النُّزْهَةِ هَذَا الْأُسْبُوعُ
Bu hafta pikniğe gitmedim.
تَصِلُ أُسْرَتِي مَسَاءَ الْيَوْمِ
Ailem bu akşam ulaşır.

SAATLER

Arapçada saatler yazılırken ya da okunurken sıra sayılarının kullanıldığını, اَلسَّاعَةُ kelimesi müennes olduğu için saati belirtmek için kullanılan sıra sayısının da müennes kullanıldığını daha önce öğrenmiştik.(**Sy:36,71**)

وَ harfinden sonra اَلنِّصْفُ kelimesi getirilerek yarım saatler elde edilir. On bir ve on iki sayılarının her iki bölümünün fetha (üstün) üzere mebni olduğu unutulmamalıdır.

ÇEYREK GEÇE- ÇEYREK KALA

Geçe وَ , kala إِلَّا ile ifade edilir.

Çeyrek الرُّبْعُ , yirmi dakika اَلثُّلُثُ demektir.

الْوَاحِدَةُ وَالرُّبْعُ	1:15	اَلثَّانِيَةَ عَشْرَةَ وَالرُّبْعُ	12:15
الثَّانِيَةُ وَالرُّبْعُ	2:15	اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ وَالرُّبْعُ	11:15
الثَّالِثَةُ وَالرُّبْعُ	3:15	اَلْعَاشِرَةُ وَالرُّبْعُ	10:15
الرَّابِعَةُ وَالرُّبْعُ	4:15	اَلتَّاسِعَةُ وَالرُّبْعُ	9:15
الخَامِسَةُ وَالرُّبْعُ	5:15	اَلثَّامِنَةُ وَالرُّبْعُ	8:15
السَّادِسَةُ وَالرُّبْعُ	6:15	اَلسَّابِعَةُ وَالرُّبْعُ	7:15

الْوَاحِدَةُ إِلَّا رُبْعًا	12:45
الثَّانِيَةُ إِلَّا رُبْعًا	1:45
الثَّالِثَةُ إِلَّا رُبْعًا	2:45
الرَّابِعَةُ إِلَّا رُبْعًا	3:45
الْخَامِسَةُ إِلَّا رُبْعًا	4:45
السَّادِسَةُ إِلَّا رُبْعًا	5:45

اَلسَّاعَةُ

اَلثَّانِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا رُبْعًا	11:45
اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا رُبْعًا	10:45
اَلْعَاشِرَةُ إِلَّا رُبْعًا	9:45
اَلتَّاسِعَةُ إِلَّا رُبْعًا	8:45
اَلثَّامِنَةُ إِلَّا رُبْعًا	7:45
اَلسَّابِعَةُ إِلَّا رُبْعًا	6:45

YİRMİ GEÇE- YİRMİ KALA

الْوَاحِدَةُ وَالثُّلُثُ	1:20
الثَّانِيَةُ وَالثُّلُثُ	2:20
الثَّالِثَةُ وَالثُّلُثُ	3:20
الرَّابِعَةُ وَالثُّلُثُ	4:20
الْخَامِسَةُ وَالثُّلُثُ	5:20
السَّادِسَةُ وَالثُّلُثُ	6:20

اَلثَّانِيَةَ عَشْرَةَ وَالثُّلُثُ	12:20
اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ وَالثُّلُثُ	11:20
اَلْعَاشِرَةُ وَالثُّلُثُ	10:20
اَلتَّاسِعَةُ وَالثُّلُثُ	9:20
اَلثَّامِنَةُ وَالثُّلُثُ	8:20
اَلسَّابِعَةُ وَالثُّلُثُ	7:20

11:40	اَلثَّانِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا ثُلُثًا
10:40	اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا ثُلُثًا
9:40	اَلْعَاشِرَةُ إِلَّا ثُلُثًا
8:40	اَلتَّاسِعَةُ إِلَّا ثُلُثًا
7:40	اَلثَّامِنَةُ إِلَّا ثُلُثًا
6:40	اَلسَّابِعَةُ إِلَّا ثُلُثًا

12:40	الْوَاحِدَةُ إِلَّا ثُلُثًا
1:40	الثَّانِيَةُ إِلَّا ثُلُثًا
2:40	الثَّالِثَةُ إِلَّا ثُلُثًا
3:40	الرَّابِعَةُ إِلَّا ثُلُثًا
4:40	الخَامِسَةُ إِلَّا ثُلُثًا
5:40	السَّادِسَةُ إِلَّا ثُلُثًا

12:10	اَلثَّانِيَةَ عَشْرَةَ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
11:10	اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
10:10	اَلْعَاشِرَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
9:10	اَلتَّاسِعَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
8:10	اَلثَّامِنَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
7:10	اَلسَّابِعَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ

1:10	الْوَاحِدَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
2:10	الثَّانِيَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
3:10	الثَّالِثَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
4:10	الرَّابِعَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
5:10	الخَامِسَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ
6:10	السَّادِسَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ

اَلسَّاعَةُ

ON KALA

11:50	اَلثَّانِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
10:50	اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
9:50	اَلْعَاشِرَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
8:50	اَلتَّاسِعَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
7:50	اَلثَّامِنَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
6:50	اَلسَّابِعَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ

12:50	الْوَاحِدَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
1:50	الثَّانِيَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
2:50	الثَّالِثَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
3:50	الرَّابِعَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
4:50	الخَامِسَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ
5:50	السَّادِسَةُ إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ

4:05	الرَّابِعَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ
5:05	الخَامِسَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ
6:05	السَّادِسَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ

1:05	الْوَاحِدَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ
2:05	الثَّانِيَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ
3:05	الثَّالِثَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ

اَلسَّابِعَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ	7:05	اَلْعَاشِرَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ	10:05
اَلثَّامِنَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ	8:05	اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ وَخَمْسُ دَقَائِقَ	11:05
اَلتَّاسِعَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ	9:05	اَلثَّانِيَةَ عَشْرَةَ وَخَمْسُ دَقَائِقَ	12:05

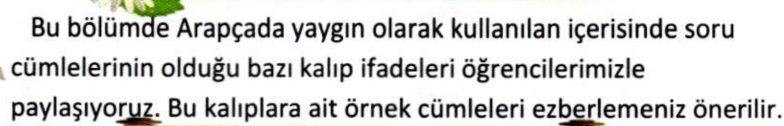

الْوَاحِدَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	12:55	اَلثَّانِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	11:55
الثَّانِيَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	1:55	اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	10:55
الثَّالِثَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	2:55	اَلْعَاشِرَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	9:55
الرَّابِعَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	3:55	اَلتَّاسِعَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	8:55
الخَامِسَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	4:55	اَلثَّامِنَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	7:55
السَّادِسَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	5:55	اَلسَّابِعَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ	6:55

BAZI CÜMLE KALIPLARI

Bu bölümde Arapçada yaygın olarak kullanılan içerisinde soru cümlelerinin olduğu bazı kalıp ifadeleri öğrencilerimizle paylaşıyoruz. Bu kalıplara ait örnek cümleleri ezberlemeniz önerilir.

HOŞUNA GİTTİ Mİ/BEĞENDİN Mİ?

هَلْ تُعْجِبُكَ...

هَلْ أَعْجَبَكَ...

هَلْ تُعْجِبُكَ كُرَةُ الْقَدَمِ؟

Futbol hoşuna gidiyor mu?

نَعَمْ، تُعْجِبُنِي كُرَةُ الْقَدَمِ

Evet, futbolu beğeniyorum

لَا، لَا تُعْجِبُنِي كُرَةُ الْقَدَمِ

Hayır, futbol hoşuma gitmiyor

هَلْ أَعْجَبَكِ هَذَا الْكِتَابُ؟

Bu kitap hoşuna gitti mi?

نَعَمْ، أَعْجَبَنِي هَذَا الْكِتَابُ

Evet, bu kitap hoşuma gitti.

لَا، مَا أَعْجَبَنِي هَذَا الْكِتَابُ

Hayır, bu kitabı beğenmedim.

... HİSSEDİYORUM

هَلْ تَشْعُرُ...

هَلْ تَشْعُرُ بِأَلَمٍ فِي رَأْسِكَ؟

Başında acı hissediyor musun?

نَعَمْ، أَشْعُرُ بِأَلَمٍ فِي رَأْسِي

Evet, başımda acı hissediyorum.

لَا، لَا أَشْعُرُ بِأَلَمٍ فِي رَأْسِي

Hayır, başımda acı duymuyorum.

هَلْ لَكَ حَقِيبَةٌ؟	هَلْ لَدَيْكَ كِتَابٌ؟	هَلْ عِنْدَكَ قَلَمٌ؟
Çantan var mı?	Kitabın var mı?	Kalemin var mı?
نَعَمْ، لِي حَقِيبَةٌ	نَعَمْ، لَدَيَّ كِتَابٌ	نَعَمْ، عِنْدِي قَلَمٌ
Evet, çantam var.	Evet, kitabım var.	Evet, kalemim var.
لَا، مَا لِي حَقِيبَةٌ	لَا، مَا لَدَيَّ كِتَابٌ	لَا، مَا عِنْدِي قَلَمٌ
Hayır, çantam yok.	Hayır, kitabım yok.	Hayır, kalemim yok.

NEYİN VAR?

مَا بِكَ يَا صَدِيقِي؟

Neyin var arkadaşım?

أَشْعُرُ بِالنُّعَاسِ

Uykum geliyor.

... عِنْدَمَا

عِنْدَمَا شَاهَدْتُ الْفِيلْمَ شَعَرْتُ بِالْحُزْنِ

Film seyrettiğimde üzülüyorum.

عِنْدَمَا أَشْعُرُ بِالنُّعَاسِ أَنَامُ

Uykum geldiğinde uyuyorum.

İSM-İ FAİLLERİN ŞAHISLARA GÖRE KULLANIMI

هُمْ ذَاهِبُونَ إِلَي الْبَيْتِ	هُمَا ذَاهِبَانِ إِلَي الْبَيْتِ	هُوَ ذَاهِبٌ إِلَي الْبَيْتِ
Onlar eve gidiyorlar.	O ikisi eve gidiyor.	O eve gidiyor.
هُنَّ ذَاهِبَاتٌ إِلَي الْبَيْتِ	هُمَا ذَاهِبَتَانِ إِلَي الْبَيْتِ	هِيَ ذَاهِبَةٌ إِلَي الْبَيْتِ
Onlar eve gidiyorlar.	O ikisi eve gidiyor.	O ikisi eve gidiyor.

أَنْتُمْ ذَاهِبُونَ إِلَي الْبَيْتِ	أَنْتُمَا ذَاهِبَانِ إِلَي الْبَيْتِ	أَنْتَ ذَاهِبٌ إِلَي الْبَيْتِ
Siz eve gidiyorsunuz.	İkiniz eve gidiyorsunuz	Sen eve gidiyorsun.
أَنْتُنَّ ذَاهِبَاتٌ إِلَي الْبَيْتِ	أَنْتُمَا ذَاهِبَتَانِ إِلَي الْبَيْتِ	أَنْتِ ذَاهِبَةٌ إِلَي الْبَيْتِ
Siz eve gidiyorsunuz.	İkiniz eve gidiyorsunuz	Sen eve gidiyorsun.

نَحْنُ ذَاهِبُونَ / ذَاهِبَاتٌ إِلَي الْبَيْتِ	أَنَا ذَاهِبٌ / ذَاهِبَةٌ إِلَي الْبَيْتِ
Biz eve gidiyoruz.	Ben eve gidiyorum.

وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ..

"O vakti hatırlayın ki siz yeryüzünde güçsüz ve zayıf idiniz. İnsanların sizi kapıp götürmesinden korkuyordunuz. Derken Allah sizi barındırdı, yardımıyla destekledi ve sizi temiz şeylerden rızıklandırdı ki şükredesiniz." **Enfal:26**

ÜNİTE SONU DEĞERLENDİRME - 4

SORU-1:

اَلرَّجُلُ الشَّاكِرُ مُنْتَظِرٌ أَمَامَ بَابِ الْـمَسْجِدِ cümlesinde kaç tane ism-i fail vardır?

A- 1 B- 2 C- 3 D- 4 E-5

SORU-2: Verilen kelimelerden hangisi ism-i faildir?

A- خُبْزٌ B- مِفْتَاحٌ C- مَسْجِدٌ D- نَاصِرٌ E- مَكْتَبَةٌ

SORU-3: (**05:20**) Verilen saatin Arapçası hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A- اَلْخَامِسَةُ وَالثُّلُثُ B- اَلْخَامِسَةُ وَالرُّبْع C- اَلْخَامِسَةُ وَخَمْسُ دَقَائِقَ

D- اَلْخَامِسَةُ وَعَشْرُ دَقَائِقَ E- اَلْخَامِسَةُ وَالنِّصْفُ

SORU-4: اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ وَخَمْسُ دَقَائِقَ Saat kaç?

A- 1:05 B- 7:15 C- 12:20 D- 11:05 E-9:05

SORU-5: " Bu kalem hoşuna gitti mi?" cümlesinin Arapçası hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A- هَلْ تُعْجِبُكَ هَذَا الْكِتَابُ؟ B- هَلْ فَهِمْتَ هَذَا الْقَلَمَ؟

C- هَلْ رَأَيْتَ هَذَا الْقَلَمَ؟ D- هَلْ شَاهَدْتَ هَذَا الْكِتَابَ؟

E- هَلْ يُعْجِبُكَ هَذَا الْقَلَمُ؟

ÜNİTE DEĞERLENDİRME-4 ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1	B	2	D	3	A	4	D	5	E

CEVAP-1: اَلرَّجُلُ الشَّاكِرُ مُنْتَظِرٌ أَمَامَ بَابِ الْـمَسْجِدِ cümlesinde الشَّاكِرُ ve مُنْتَظِرٌ kelimeleri ism-i faildir. Doğru cevap B seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-2: نَاصِرٌ kelimesi نَصَرَ fiilinden türemiş ism-i faildir. Doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-3: Yirmi dakika الثُّلُثُ olduğuna göre doğru cevap A seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-4: اَلْحَادِيَةَ عَشْرَةَ on bir, خَمْسُ دَقَائِقَ beş dakika olduğuna göre doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-5: " Bu kalem hoşuna gitti mi? "cümlesinin Arapçası هَلْ يُعْجِبُكَ هَذَا الْقَلَمُ؟ olduğuna göre doğru cevap E seçeneğinde verilmiştir.

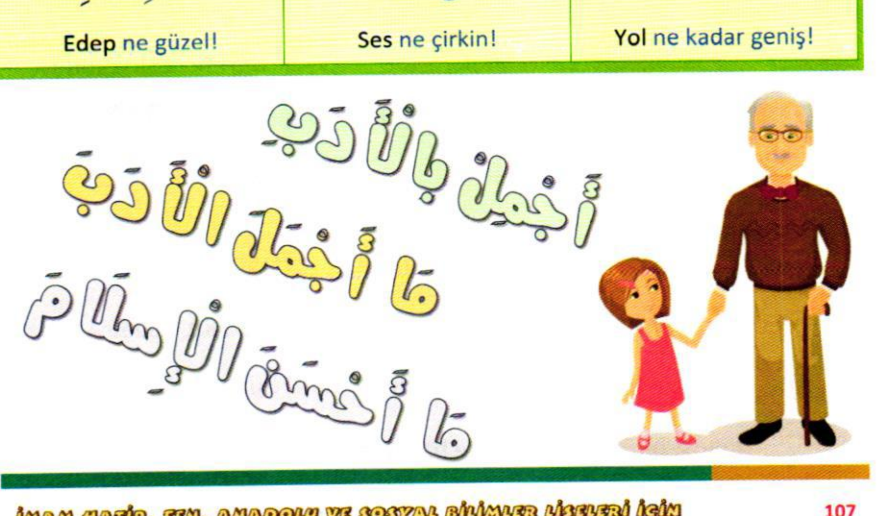
TAACCÜP KALIBI

5 ÜNİTE

Türkçede " Aman Allah'ım! Ne kadar güzel! Ne harika! Ne kötü! Ne berbat! gibi beğeni, takdir, şaşkınlık hoşlanmama gibi durumları anlatan ifadeler, Arapçada taaccüp diye adlandırılır ve مَا أَفْعَلَهُ ـ أَفْعِلْ بِهِ gibi bazı kısa kalıp cümlelerle kullanılır.

TAACCÜP KALIBI ÖRNEK CÜMLELER

مَا أَسْعَدَ الْـمُؤْمِنَ Mü'min ne kadar mutlu!	مَا أَجْمَلَ بَيْتَنَا Evimiz ne kadar güzel!	مَا أَحْسَنَ دِينَنَا Dinimiz ne kadar güzel!
أَجْمِلْ بِالْأَدَبِ Edep ne güzel!	مَا أَقْبَحَ الصَّوْتَ Ses ne çirkin!	مَا أَوْسَعَ الطَّرِيقَ Yol ne kadar geniş!

كَانَ VE KARDEŞLERİ (İKİL VE ÇOĞUL)

كَانَ ve kardeşlerinin, isim cümlesinin önüne gelen, kendi özel anlamını cümleye katan, isim cümlesinin öğeleri üzerinde bazı şekilsel değişiklikler yapan fiiller olduğunu öğrenmiştik. (Sy.63) Şimdi bu fiillerin ikil ve çoğul isimlerle kurulu cümlelerde kullanılışını görelim.

NAKIS FİİLDEN SONRA			İSİM CÜMLESİ	
مُجْتَهِدَيْنِ	الطَّالِبَانِ	كَانَ	مُجْتَهِدَانِ	اَلطَّالِبَانِ
Kane'nin haberi	Kane'nin ismi	Nakıs fiil	Haber	Mübteda
İki öğrenci çalışkandı.			İki öğrenci çalışkandır.	

NAKIS FİİLDEN SONRA			İSİM CÜMLESİ	
ذَكِيَّتَيْنِ	الْبِنْتَانِ	كَانَتِ	ذَكِيَّتَانِ	اَلْبِنْتَانِ
Kane'nin haberi	Kane'nin ismi	Nakıs fiil	Haber	Mübteda
İki kız zekiydi.			İki kız zekidir.	

كَانَ ve kardeşlerinin haberlerinin mansub olduğu, ikil isimlerin mansubluk belirtisinin **ye** harfiyle olduğu unutulmamalıdır.

CEM-İ MÜZEKKER SALİM İSİMLERLE KULLANIM

NAKIS FİİLDEN SONRA	İSİM CÜMLESİ
كَانَ الْـمُدَرِّسُونَ جَدِيدِينَ	اَلْـمُدَرِّسُونَ جَدِيدُونَ
Öğretmenler yeni idi.	Öğretmenler yenidir.
صَارَ الْـمُعَلِّمُونَ نَشِيطِينَ	اَلْـمُعَلِّمُونَ نَشِيطُونَ
Öğretmenler aktif oldu.	Öğretmenler aktiftir.

كَانَ ve kardeşlerinin haberlerinin mansub olduğu, cem-i müzekker salim isimlerin mansubluk belirtisinin **ye** harfiyle olduğu unutulmamalıdır.

CEM-İ MÜENNES SALİM İSİMLERLE KULLANIM

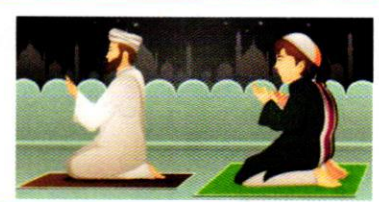

NAKIS FİİLDEN SONRA	İSİM CÜMLESİ
كَانَتِ الطَّبِيبَاتُ مَاهِرَاتٍ	اَلطَّبِيبَاتُ مَاهِرَاتٌ
Doktorlar becerikliydi.	Doktorlar beceriklidir.
صَارَتِ الْـمُعَلِّمَاتُ نَشِيطَاتٍ	اَلْـمُعَلِّمَاتُ نَشِيطَاتٌ
Öğretmenler aktif oldu.	Öğretmenler aktiftir.

كَانَ ve kardeşlerinin haberinin mansub olduğu, cem-i müennes salim isimlerin mansubluk belirtisinin **esre** olduğu unutulmamalıdır.

كَانَ VE KARDEŞLERİNİN HABERLERİNİN FİİL CÜMLESİ OLMASI

NAKIS FİİLDEN SONRA			İSİM CÜMLESİ	
كَانَ اَلْـمُسْلِمُ يُصَلِّي			اَلْـمُسْلِمُ يُصَلِّي	
Kane'nin haberi	Kane'nin ismi	Nakıs fiil	Haber	Mübteda
Müslüman namaz kılıyordu.			Müslüman namaz kılıyor.	

NAKIS FİİLDEN SONRA			İSİM CÜMLESİ	
كَانَ اَلْـمُسْلِمَانِ يُصَلِّيَانِ			اَلْـمُسْلِمَانِ يُصَلِّيَانِ	
Kane'nin haberi	Kane'nin ismi	Nakıs fiil	Haber	Mübteda
İki müslüman namaz kılıyordu.			İki müslüman namaz kılıyor	

NAKIS FİİLDEN SONRA			İSİM CÜMLESİ	
كَانَ اَلْـمُسْلِمُونَ يُصَلُّونَ			اَلْـمُسْلِمُونَ يُصَلُّونَ	
Kane'nin haberi	Kane'nin ismi	Nakıs fiil	Haber	Mübteda
Müslümanlar namaz kılıyordu.			Müslümanlar namaz kılıyor.	

كَانَ ve kardeşlerinin haberi fiil cümlesi olursa cümle halinde mahallen mansub olur.

كَانَ الطُّلَّابُ يَكْتُبُونَ الدَّرْسَ Öğrenciler dersi yazıyordu.	كَانَتِ الطَّالِبَاتُ يَكْتُبْنَ الدَّرْسَ Kız öğrenciler dersi yazıyordu.
كَانَ الْأَوْلَادُ يَعِيشُونَ فِي الْقَرْيَةِ Çocuklar köyde yaşıyordu.	كَانَتِ الْبَنَاتُ يَعِشْنَ فِي الْقَرْيَةِ Çocuklar köyde yaşıyordu.

Bu bölümde Arapçada yaygın olarak kullanılan içerisinde soru cümlelerinin olduğu bazı kalıp ifadeleri öğrencilerimizle paylaşıyoruz. Bu kalıplara ait örnek cümleleri ezberlemeniz önerilir.

OLMALISIN / OLMAMALISIN

يَجِبُ أَنْ تَكُونَ صَادِقًا. Güvenilir olmalısın.	يَجِبُ أَنْ تَكُونَ مُخْلِصًا. Samimi olmalısın.	يَجِبُ أَنْ تَكُونَ آمِنًا. Güvenilir olmalısın.
يَجِبُ أَنْ لَا تَكُونَ بَخِيلًا Cimri olmamalısın.	يَجِبُ أَنْ لَا تَكُونَ خَائِنًا Hain olmamalısın.	يَجِبُ أَنْ لَا تَكُونَ كَاذِبًا Yalancı olmamalısın.

يَجِبُ أَنْ أَكُونَ صَبُورًا.	عَلَيَّ أَنْ أَكُونَ عَادِلًا.	يَجِبُ أَنْ نَكُونَ آمِنِينَ.
Sabırlı olmalıyım.	Adil olmalıyım.	Güvenilir olmalıyız.
يَجِبُ أَنْ لَا أَكُونَ كَسُولًا	يَجِبُ أَنْ لَا أَكُونَ خَائِنًا	يَجِبُ أَنْ لَا نَكُونَ كَاذِبِينَ
Tembel olmamalıyım.	Hain olmamalıyım.	Yalancı olmamalıyız.

BAZI ZIT ANLAMLI KELİMELER

اَلْعَدْلُ	اَلْأُخُوَّةُ	اَلْأَمْنُ	اَلسَّعَادَةُ	اَلصَّدَاقَةُ	اَلْإِخْلَاصُ
Adalet	Kardeşlik	Güven	Mutluluk	Doğruluk	Samimiyet
اَلظُّلْمُ	اَلْعَدَاوَةُ	اَلرَّيْبُ	اَلْحُزْنُ	اَلْكِذْبُ	اَلْإِخَانَةُ
Zulüm	Düşmanlık	Şüphe	Üzüntü	Yalan	İhanet

MEF'ULÜ BİH SARİH / GAYRI SARİH

Bir fiil cümlesinde failin yaptığı işten olumlu ya da olumsuz etkilenen öğedir. Türkçede nesnenin karşılığıdır. Mef'ulü bih mansubdur. Tekil isimler için belirtisi fethadır. Genellikle fiil ve failden sonra gelir. Mef'ulü bih (nesne) ve mef'ulü bih gayrı sarih(tümleç) olmak üzere iki çeşidi vardır.

يَشْرَبُ الْوَلَدُ الْحَلِيبَ	كَتَبْتَ الرِّسَالَةَ بِالْقَلَمِ
Çocuk sütü içiyor.	Mektubu kalemle yazdın.

ÖRNEK CÜMLELER VE İ'RAPLARI

الْقُرْآنَ	الْمُؤْمِنُ	يَقْرَأُ
Mef'ulü bih, üstün ile mansub	Fail, ötre ile merfu	Fiil-i muzari
Mü'min Kur'an okuyor.		

عَنِ الْوَطَنِ	الْجُنُودُ	دَافَعَ
Car mecrur meful-ü bih gayrı sarih	Fail, ötre ile merfu	Fiil-i mazi
Askerler vatanı savundu.		

مَحْمُودٍ	أَبَا	رَأَيْتُ
Muzaf-un ileyh esre ile mecrur	Muzaf,Mef'ul elif ile mansub	Mazi fiil+fail mahallen merfu
Mahmut'un babasını gördüm.		

رِسَالَتَيْنِ	الطَّالِبُ	يَكْتُبُ
Mef'ulü bih, ya ile mansub	Fail, ötre ile merfu	Fiil-i muzari
Öğrenci iki mektup yazıyor.		

MALUM VE MEÇHUL FİİLLER

Arapçada fiiller failin belli olup olmamasına göre malum (etken) ve meçhul (edilgen) diye ayrıştırılırlar.

MALUM (ETKEN)FİİL

Yapanı belli olan, yani gerçek bir faile (özne) sahip olan fiillerdir. Türkçede etken fiil olarak bilinir.

شَرِبَ الطِّفْلُ اللَّبَنَ "Çocuk süt içti." cümlesinde içme eyleminin kim tarafından yapıldığı bellidir. Kısaca özne (fail) mevcuttur.

MEÇHUL (EDİLGEN)FİİL

Yapanı belli olmayan, yani gerçek bir faile (özne) sahip olmayan fiillerdir. Türkçede edilgen fiil olarak diye adlandırılır. شُرِبَ اللَّبَنُ "Süt içildi." cümlesinde içme eyleminin kim tarafından yapıldığı belli değildir. Kısaca özne (fail) mevcut değildir.

NAİB-İ FAİL (SÖZDE ÖZNE)

Meçhul (edilgen) fiillerin kullanıldığı cümlelerde fail (özne) bulunmadığından cümlede mef'ul (nesne) olan kelime öznenin yerine geçer. Bu çeşit öznelere naib-i fail (sözde özne) denir. Naib-i fail failin yetkilerini taşır. Kısaca fail gibi davranır. Naib-i fail merfudur. Örnekleri inceleyiniz.

فَتَحَ الرَّجُلُ الْبَابَ	شَرَحْتُ الدَّرْسَ	قَرَأَ الْوَلَدُ الْكِتَابَ
Adam kapıyı açtı.	Dersi açıkladım.	Çocuk kitabı okudu.
فُتِحَ الْبَابُ	شُرِحَ الدَّرْسُ	قُرِأَ الْكِتَابُ
Kapı açıldı.	Ders açıklandı.	Kitap okundu.

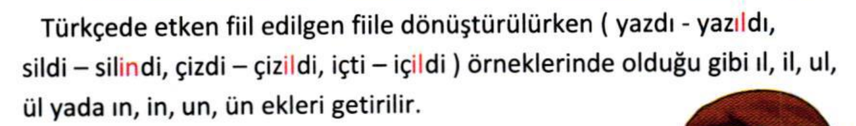

Fiil cümlesinde fiil ile fail arasında olan müzekkerlik ve müenneslik uyumunun fiil ile naib-i fail arasında da olması gerektiğini unutmayalım.

فَتَحَ الرَّجُلُ النَّافِذَةَ	شَرِبَتْ فَاطِمَةُ الشَّايَ	حَمَلَتِ الْبِنْتُ الْحَقِيبَةَ
Adam pencereyi açtı.	Fatma çay içti.	Kız çantayı taşıdı.
فُتِحَتِ النَّافِذَةُ	شُرِبَ الشَّايُ	حُمِلَتِ الْحَقِيبَةُ
Pencere açıldı.	Çay içildi.	Çanta taşındı.

MALUM FİİLİN MEÇHUL FİİLE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

Türkçede etken fiil edilgen fiile dönüştürülürken (yazdı - yazıldı, sildi – silindi, çizdi – çizildi, içti – içildi) örneklerinde olduğu gibi ıl, il, ul, ül yada ın, in, un, ün ekleri getirilir.

Adam kapıyı açtı. Kapı açıldı.
Camı sildim. Cam silindi.

İkinci cümlelerde kapı ve cam kelimelerinin sözde özne, açıldı ve silindi nin edilgen fiil olduğuna dikkat edelim.

ÜÇ HARFLİ MAZİ FİİLLERDEN MEÇHUL FİİL ELDE ETME

Üç harfli mazi fiillerden meçhul fiil yaparken, ilk harfi ötre ile ortanca harfi esre ile harekeleriz. Son harf aynı kalır.

شَكَرَ	مَسَحَ	نَصَرَ	غَسَلَ	ذَهَبَ	MALUM (ETKEN) FİİL
Teşekkür etti	Sildi	Yardım etti	Yıkadı	Gitti	
شُكِرَ	مُسِحَ	نُصِرَ	غُسِلَ	ذُهِبَ	MEÇHUL (EDİLGEN) FİİL
Teşekkür edildi	Silindi	Yardım edildi	Yıkandı	Gidildi	

Asıl harfleri arasında şedde veya illet harfleri dediğimiz ي ، و ، ا harfleri olan mazi fiiller meçhule dönüştürülürken oluşan değişikliğe dikkat ediniz.

وَقَي	حَمَي	مَرَّ	دَعَا	قَالَ	MALUM (ETKEN) FİİL
Korudu	Korudu	Uğradı	Çağırdı	Dedi	
وُقِيَ	حُمِيَ	مُرَّ	دُعِيَ	قِيلَ	MEÇHUL (EDİLGEN) FİİL
Korundu	Korundu	Uğranıldı	Çağrıldı	Denildi	

SIRA SİZDE

كَتَبَ الطَّالِبُ الدَّرْسَ "Öğrenci dersi yazdı" cümlesinin meçhul hali hangisidir?

A- كَتَبَ الطَّالِبَ الدَّرْسُ B- كَتَبَ الدَّرْسَ C- كُتِبَ الطَّالِبُ الدَّرْسَ

D- كُتِبَ الطَّالِبُ E- كُتِبَ الدَّرْسُ

CEVAP: E

ÜNİTE SONU DEĞERLENDİRME - 5

SORU-1: "Evimiz ne kadar güzel!" cümlesinin Arapçası hangisidir?

A- مَا أَجْمَلَ الْبَيْتَ   B- مَا أَجْمَلَ بَيْتَنَا   C- مَا أَجْمَلَ بَيْتَكَ

D- مَا أَوْسَعَ الْبَيْتَ   E- مَا أَجْمَلَ الْبَيْتَنَا

SORU-2: "كَانَ الْـمُسْلِمُونَ يَسْجُدُونَ رَبَّهُمْ" cümlesinin Türkçe karşılığı hangisidir?

A- Müslümanlar Rablerine dua etmektedirler.

B- Mü'minler Rablerine secde etmektedirler.

C- Müslümanlar Rablerine secde etmektedirler.

D- İnsanlar Rablerine secde etmektedirler.

E- Müslümanlar Rablerine ibadet etmektedirler.

SORU-3: "يَكْتُبُ الرَّجُلُ رِسَالَتَيْنِ" cümlesinde kırmızı renkli kelimenin dilbilgisel görevi nedir?

A- Fail   B- Mübteda   C- Haber   D- Mef'ulü bih   E- Naib-i fail

SORU-4: "شَرِبَتْ فَاطِمَةُ الشَّايَ" cümlesinin meçhul hali hangisidir?

A- شُرِبَتْ فَاطِمَةُ   B- شَرِبَتْ فَاطِمَةُ   C- فَاطِمَةُ شَرِبَتْ

D- شُرِبَتِ الشَّايُ   E- شُرِبَ الشَّايُ

SORU-5: نَصَرَ Fiilinin meçhul hali hangisidir?

A- نُصِرَ   B- نُصِرَتْ   C- نُصِرْتَ   D- نُصِرْتَ   E- يَنْصُرُ

ÜNİTE DEĞERLENDİRME-5 ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1	B	2	C	3	D	4	E	5	A

CEVAP-1: Taaccüp kalıbından sonra gelen kelimenin üstün olması gerekir. Bizim evimiz dediğine göre doğru cevap مَا أَجْمَلَ بَيْتَنَا B seçeneğinde verilmiştir. E seçeneğinde evimiz kelimesi hatalı olarak marife gelmiştir.

CEVAP-2: "كَانَ الْمُسْلِمُونَ يَسْجُدُونَ رَبَّهُمْ" cümlesinin Türkçe karşılığı "Müslümanlar Rablerine secde etmektedirler." cümlesidir.
Doğru cevap C seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-3: "يَكْتُبُ الرَّجُلُ رِسَالَتَيْنِ" cümlesinde رِسَالَتَيْنِ fiil ve failden sonra gelen mef'ulü bihtir. Doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-4: "شَرِبَتْ فَاطِمَةُ الشَّايَ" cümlesini meçhul yapabilmek için faili düşürür, mef'ulü naib-i fail olarak atarız. Doğru cevap E seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-5: نَصَرَ mazi fiil olduğu için meçhul yaparken ilk harfi ötre, ortanca harfi esre harekeleriz. Doğru cevap A seçeneğinde verilmiştir.

"Savaş hoşunuza gitmediği halde size farz kılındı..." **Bakara:216**

أَيَّامُ الْأُسْبُوعِ

MİLADİ AYLAR

يَنَاير / كَانُونُ الثَّانِي Ocak	فَبْرَاير / شُبَاط Şubat	مَارْس / آذَار Mart
اَبْرِيل / نِيسَان Nisan	مَايُو / أَيَّار Mayıs	يُونْيُو / حَزِيرَان Haziran
يُولْيُو / تَمُّوز Temmuz	أَغُسْطُس / آب Ağustos	سَبْتَمْبَرَ / أَيْلُول Eylül
أُكْتُوبَر / تَشْرِينُ الْأَوَّل Ekim	نُفَمْبَرَ / تَشْرِينُ الثَّانِي Kasım	دِيسَمْبَرَ / كَانُونُ الْأَوَّل Aralık

أَسْمَاءُ الشُّهُورِ

YÖNLER

YÖNLERLE İLGİLİ ÖRNEK CÜMLELER

إِزْمِير فِي غَرْبِ تُرْكِيَا	مَرْسِين فِي جَنُوبِ تُرْكِيَا	إِغْدِير فِي شَرْقِ تُرْكِيَا
İzmir, Türkiye'nin batısındadır.	Mersin, Türkiye'nin güneyindedir.	Iğdır, Türkiye'nin doğusundadır.

BAZI CÜMLE KALIPLARI

Bu bölümde Arapçada yaygın olarak kullanılan içerisinde soru cümlelerinin olduğu bazı kalıp ifadeleri öğrencilerimizle paylaşıyoruz. Bu kalıplara ait örnek cümleleri ezberlemeniz önerilir.

NE GÜZEL BİR ....

يَا لَهُ مِنْ ...

يَا لَهَا مِنْ ...

يَا لَهُ مِنْ كِتَابٍ مُفِيدٍ	يَا لَهَا مِنْ فُرْصَةٍ جَمِيلَةٍ
Ne faydalı bir kitap.	Ne güzel bir fırsat.
يَا لَهُ مِنْ رَجُلٍ عَادِلٍ	يَا لَهُ مِنْ بَيْتٍ صَغِيرٍ
Ne adil bir adam.	Ne küçük bir ev.

أَسْتَطِيعُ أَنْ... تَسْتَطِيعُ أَنْ...

تَسْتَطِيعُ أَنْ تَأْكُلَ الْعَشَاءَ مَعَنَا Akşam yemeğini bizle yiyebilirsin.	أَسْتَطِيعُ أَنْ أَقْرَأَ هَذَا الْكِتَابَ Bu kitabı okuyabilirim.
نَسْتَطِيعُ أَنْ نَذْهَبَ إِلَى السِّينَمَا مَعًا Sinemaya beraber gidebiliriz.	أَسْتَطِيعُ أَنْ أَتَحَدَّثَ مَعَكَ بِالْعَرَبِيَّةِ Seninle Arapça konuşabilirim.

Muzari fiilin başına لَنْ edatı getirilirse, gelecek zamanın olumsuzu ile Türkçeye tercüme edilir. Bu arada لَنْ edatının muzari fiilin sonunda değişiklikler yaptığı (**tekil isimlerin son harfinin harekesinin üstün olması**) unutulmamalıdır.

لَنْ تَلْعَبَ الْكُرَةَ Top oynamayacaksın.	لَنْ أَفْتَحَ فَمِي Ağzımı açmayacağım.	لَنْ أَشْرَبَ الْحَلِيبَ Süt içmeyeceğim.
لَنْ نُشَاهِدَ الْفِيلْمَ Film seyretmeyeceğiz	" لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ " "Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe eremezsiniz" Al-i İmran:92	

SOSYAL ETKİNLİKLER/HOBİLER

Bu bölümde Arapçada yaygın olarak kullanılan içerisinde soru cümlelerinin olduğu bazı kalıp ifadeleri öğrencilerimizle paylaşıyoruz. Bu kalıplara ait örnek cümleleri ezberlemeniz önerilir.

رُكُوبُ الدَّرَّاجَةِ Bisiklete binmek	تَسَلُّقُ الْجِبَالِ Dağa tırmanmak	صَلَاةٌ مَعَ الْجَمَاعَةِ Cemaatle namaz kılmak
عَزْفٌ عَلَى الْكَمَانِ Keman çalmak	مُشَاهَدَةُ الْمَسْرَحِيَّةِ Tiyatro izlemek	ذِهَابٌ إِلَى النُّزْهَةِ Pikniğe gitmek
جَمْعُ الطَّوَابِعِ Pul toplamak	قِرَاءَةُ الْكُتُبِ Kitap okumak	رُكُوبُ الْخَيْلِ Ata binmek

OKUL KULÜPLERİ

نَادِي الْمَكْتَبَةِ Kütüphanecilik kulübü	نَادِي النَّظَافَةِ Temizlik kulübü	نَادِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ Arapça kulübü
نَادِي الْهِلَالِ الْأَحْمَرِ Kızılay kulübü	نَادِي الصَّحَفِيَّةِ Gazetecilik kulübü	نَادِي الرِّيَاضَةِ Spor kulübü

ÜNİTE SONU DEĞERLENDİRME - 6

SORU-1: "Cumartesi günü tiyatroya gideceğiz" cümlesinin Arapçası hangisidir?

A- سَنَذْهَبُ إِلَي الْـمَسْرَحِ يَوْمَ الْأَحَدِ

B- سَنَذْهَبُ إِلَي السِّينَمَا يَوْمَ السَّبْتِ

C- سَأَذْهَبُ إِلَي الْـمَسْرَحِ يَوْمَ السَّبْتِ

D- سَنَذْهَبُ إِلَي الْـمَسْرَحِ يَوْمَ السَّبْتِ

E- سَتَذْهَبُ إِلَي الْـمَسْرَحِ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ

SORU-2: لَنْ يَدْخُلَ الْبَيْتَ Cümlesinde altı çizili kelimenin son harfinin harekesi hangisidir?

A- Ötre B- Üstün C- Esre D- İki ötre E- İki üstün

SORU-3: أَسْتَطِيعُ أَنْ أَنْصُرَكُم Cümlesinin Türkçe karşılığı hangisidir?

A- Size yardım edebiliriz.
B- Yardım edebilirim.
C- Size yardım etmek istiyorum.
D- Size yardım etmeyeceğim
E- Size yardım edebilirim.

SORU-4: وَان فِي شَرْقِ تُرْكِيَا Cümlesinde altı çizili kelimenin anlamı nedir?

A- Doğu B- Batı C- Kuzey D- Güney E- Kuzey doğu

ÜNİTE DEĞERLENDİRME-6 ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1	D	2	B	3	E	4	A

CEVAP-1: Cumartesi günü يَوْمَ السَّبْتِ , biz gideceğiz diye sorulduğuna göre doğru cevap D seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-2: لَنْ edatı muzari fiilin son harfinin harekesini üstün yaptığına göre doğru cevap B seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-3: أَسْتَطِيعُ أَنْ أَنْصُرَكُم Cümlesinin Türkçe karşılığı "Size yardım edebilirim" dir. Doğru cevap E seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP-4: وَان فِي شَرْقِ تُرْكِيَا Cümlesinde altı çizili kelime "doğu" demektir. Doğru cevap A seçeneğinde verilmiştir.

الحمد لله رب العالمين

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

NOTLAR

Bu kitap, özelde İmam Hatip Liseleri, genelde Arapça okutan tüm Fen ve Anadolu ve Sosyal Bilimler Liselerinde okuyan öğrencilerimizin ders kitaplarında işlenen dilbilgisi konularını kendi kendilerin öğrenebilmeleri için hazırlanmıştır. Bu amaçla ders kitabında işlenen dilbilgisi konuları düzeye uygun, akıcı ve anlaşılır bir üslupla anlatılmış, konunun sonunda anlama sorularına yer verilerek öğrencilerimizin öğrendiklerini test etmeleri ve kitaptan azami faydalanmaları hedeflenmiştir.

Akşemsettin Mah. Kınalızade Sk. No:15/A Fatih - İST.
Tel:0212 531 69 95 - 0212 531 69 96
mektepyayinlari@hotmail.com
www.mektepyayinlari.com.tr

